

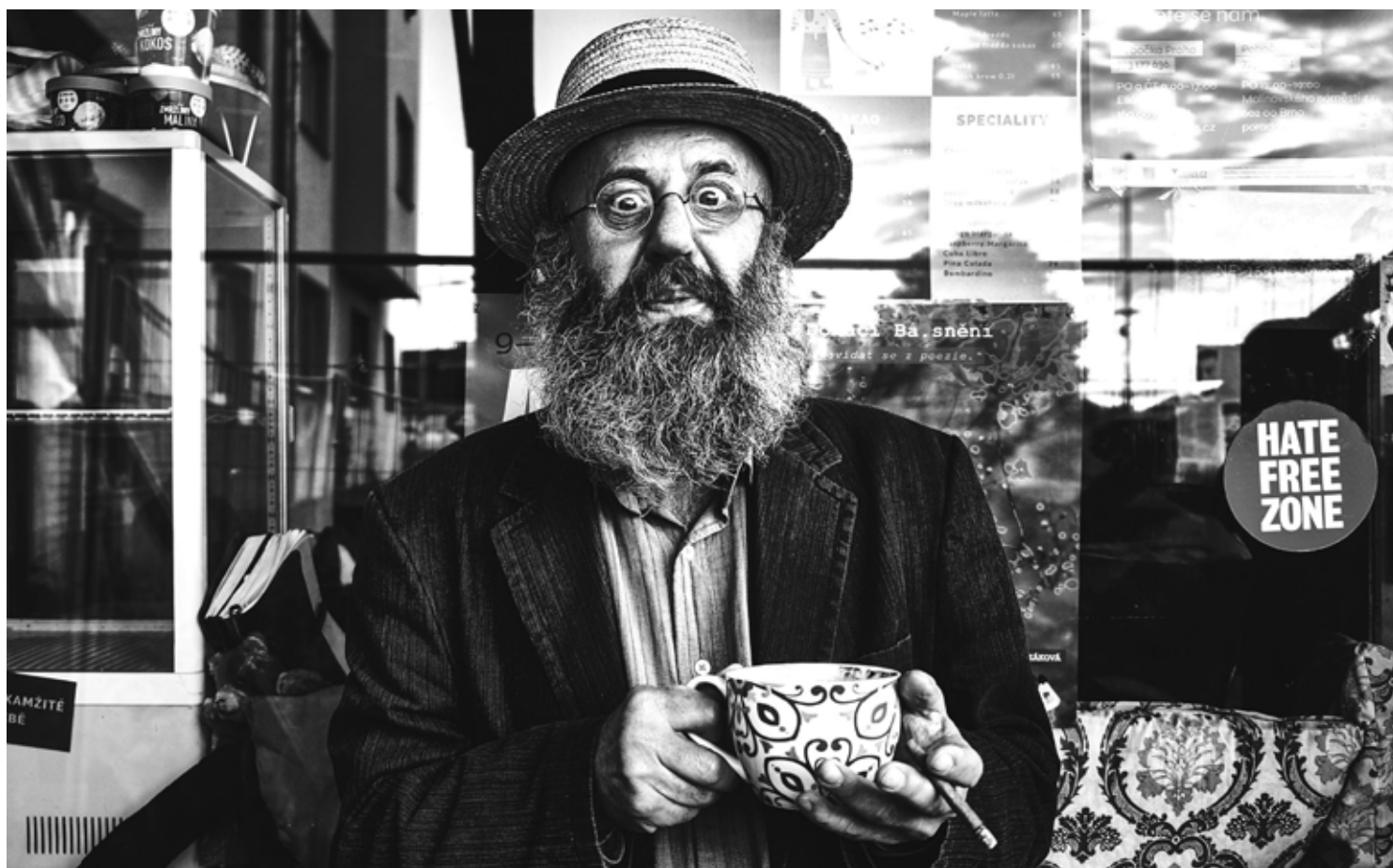
Uši a Vítr

ROZHOVOR • SÉPIOVOU KOSTÍ • MÚZY MEDÚZY • GULÁŠ • FILMOVÉ OKÉNKO • TRAUMERŮV SLOUPEK • PODIVUHODNÉ NECESTY • HOVORY S HEROTEM
SVJET PODLE KVĚTUZORA • MIKYHO ZÁPISNÍK • KOMIKS • ÚHLY POHLEDU • RYBÍ GASTRONIMIE • DŮKAZY • ZÁPISKY BÁSNÍKA ULICE • OHEŇ NA STŘEŠE

Rozhovor: Stanislav Denk

Narozen 1962 v Brně. Studoval na textilní průmyslovce a v hospodě u Skřivana v Židenicích. Potom Pedagogická fakulta v Olomouci, domovník, hlídač v kravíně, vychovatel na polygrafickém učilišti, speciální pedagog v ústavu sociální péče. Samizdatová sbírka Satori. Oratorium pro starý vojenský hřbitov na Hradisku. Odchod na vesnici. Tři synové a jedna žena. Kámen mlýna (Host 2008). Dům a sad v Čechovicích. Učitel na základní škole ve Velkém Týnci. Obruče vzduchu (Dybbuk 2011). Lesní práce. Hrana ohně (Dybbuk 2015). Poslední sbírka Hlava vody (Klenov 2022). Uveden v ročence Nejlepší české básně 2011 a antologii Krátká báseň (2020).

Stanislav Denk na autorském čtení, Druhý domov, kověten 2022, foto archiv autora

Vezmeme to hákem. Kdy tě začala oslovovat poezie?

Myslím, že to bylo tak někdy kolem tří let. To mi babička četla ze Špalíčku veršů a pohádek Františka Hrubína. On mě pak Hrubín se Seiferem provázeli skoro celou mateřskou školkou. Od těch tří let nosím totiž brýle, a tak jsem už v ranném dětství vypadal jako těžký intelektuál. Paní učitelky na mně zapracovaly a pak jsem spolu s houfem holčiček chodil recitovat při vítání občánků na národní výbor. Vydrželo mi to i na prvním stupni. Z první třídy si pamatuji, že první den paní učitelka rozsadila kluky do lavic a pak řekla dívkám, aby si vybraly, s kým chtějí sedět. U mé lavice se pak dvě servalý. No, a to bylo naposledy, co jsem byl na roztrhání. Poezie se mne však věrně držela.

pokračování na straně 2

Potulný dělník: 22. ročník

Ve dnech 20. – 21. října 2023 v prostorách brněnského klubu Unleaded Coffee 22. ročník festivalu poesie a hudby Potulný dělník, který založil na přelomu tisíciletí básník Jaroslav Erik Frič. Název je dědictvím po nakladatelském časopise zmíněného otce zakladatele...

Vigodasi, Garlicground, Marie Čmelíková, Ladik Jedna, Er. D., Romana Tomková, t.r.i., Milan Erben & Josef Klíč, Svatopluk, 3+, Ťovajz & spol., Petr Čichoň, Tomáš Vtípil, Roman Szpuk, Miky Poetic Jam, Ivan Motýl & přátelé, Sounds of occupation, Kabaret dr. Caligariho

Poezie je prostě život. Nebo je život poezie?

Někdy od čtvrté třídy jsem pak začal recitovat i na pohřbech v brněnském krematoriu. Pamatuji si, jak mne vždycky přivedli k zadnímu vchodu pro personál, kde se mne ujala nějaká profesionální řečnice a kolem rakví, které tam stály a čekaly, až najedou do obřadní síně, mne odvedla do takového kamrlíku pro personál a tam jsem čekal, až přijde na řadu můj nebožtík. Pod okny toho kamrlíku rostl tis a dotýkal se okenních skel. Když venku foukal vítr, tak po nich žalostně šmátral. Pak se z takového amplionku ozvalo, čím teď začíná pohřeb a některá z těch paní si mne kolem těch rakví odvedla do obřadní síně. Ona mluvila, já potom recitoval. Pak se většina lidí v těch prvních lavicích rozbředla. No a ve mně se od té doby usadila představa, že na té poezii něco musí být, když má takovou sílu.

Dříve na zákl. školách díky osnovám nutili žáky, aby se nabíflovali, naučili nazpaměť budovatelské básně tehdy prorežimních zprofanovaných autorů. To většinou způsobilo odpor k poezii. (ovšem někteří učitelé byly světlé výjimky...) Jak tomu bylo v tvém případě?

Já jsem měl obrovské štěstí, že jsem měl na střední skvělou paní profesorku Štěrbovou. Ona učila na textilní průmyslovce snad za trest, protože jí emigroval bratr, nebo měla nějaký škraloup z 68. Nevím to už přesně. Měla vřelý vztah k literatuře a o poezii se s ní dalo velmi otevřeně mluvit. Takže budovatelské básně byly prostě budovatelské a avantgarda byla avantgarda. Hodně jsem v tu dobu četl. Prózu, poezii, filozofii a pseudofilozofii. S paní profesorkou se o tom všem dalo otevřeně mluvit. Oceňovala to, a tak jsem měl po celá středoškolská studia z češtiny výbornou, zatímco jsme z němčiny v pololetí propadal a z ruštiny jsem měl trojku nebo čtverku. Na pedagogické radě ty dvě jazykárky vždycky tlačily, aby mi známku zhoršila, prý to vypadá blbě, takové rozdílné hodnocení. Měla charakter – neudělala to.

Jaké podněty tě inspirovaly pro napsání prvních veršů? Vzpomínáš si na téma těch básní? A kolik ti bylo let?

Něco psát jsem zkoušel někdy kolem dvanáctého roku. Několikrát jsme se rozhodli, že napíšu román, ale povětšinou to skončilo po třech stránkách. První básně jsem napsal tak v patnácti a většinou to byly takové existenciální záležitosti plné pocitu odcizení a nenaplněnosti. Psal jsem si je na rozlepené krabičky od sýrů nebo cigaret. Když rozlepils krabičku od startek bez filtru tak ta vnitřní strana byla bílá a dalo se na ní tužkou krásně psát, a navíc to mělo ten existenciální rozměr. Kouřit mne v osmé třídě naučil propadlík Run-

da. Psát poezii, to už člověk musí sám.

Stando, píšeš prvoplánově např. pro určité publikum, skupinu lidí, osobu nebo nezávisle podle svých momentálních nálad a pocitů?

Miky, ty mne zkoušíš. Veškeré mé psaní je pro Nejvyššího a v každé básni Ho hledám, nebo se pokouším Ho oslovit. Já prožívám tvorbu jako pocit nejvyšší svobody. Je to objevitelská cesta do neznáma. Vezmeš tužku, otevřeš svou mysl a jdeš. Ne vždy se ti podaří z takové cesty přinést něco, co by mělo nějakou ryzost, ale je důležité to nevzdat.

Sám působíš jako učitel, jak dnes vnímají děti pubertálního věku poezii?

To nevím. Musíš se zeptat jich a ne mne. Já jsem prvostupňář, tak mám víc zkušeností s mladším školním věkem. Jsem takzvaně stará škola, tak mi nevadí, když se dítě má naučit něco z paměti. Je důležitý, aby si samo vybralo, co. A tady je velký prostor pro dialog, rozbor textu, práce s hlasem, gestem a rytmem. Když se to naučí na básni pro třídní kolo recitační soutěže, tak si sebou do života odnáší jakýsi um. Je to forma veřejného projevu, a to se hodí, i když si jdeš koupit žvýkačku. S oblibou přidávám i příběh jednoho válečného parašutisty ze skupiny Wolfram, kterému podle jeho slov zachránila život báseň od Františka Halase. Seskočil někde v Beskydech na pomezí Moravy a Slovenska. SS na něj pořádali hon a on se schoval do kupy klestí, poblíž které byla následně postavena hlídka, která tam patrolovala. Seděl v té hromadě a v duchu si stále dokola recitoval tu báseň. Díky ní se udržel v klidu a neza-

zmatkoval. Ráno hlídku stáhli a on mohl vylézt. Je dobré mít něco v paměti, když třeba stojíš na stopu nebo někde čekáš.

Máš nějaké básnické vzory? Koho a proč?

Vzory asi ne. Já bych to tak nenazval. Spíše bych řekl oblíbené autory. Ti se spolu s věkem mění. Ve dvaceti souzníš s jinými než třeba ve čtyřiceti. Tak by se tady dal uvést abecední seznam autorů na celou stránku, ale to nemá smysl. Mě poezie prostě baví. Čtu ji, píšu a žiju.

Mimo jiné jsi místostarosta ve Velkém Týnci, podílíš se na vydávání místního bulletinu Týnecké listy (hodně dobrý plátek ve srovnání s Holickými novinami, na kterých se taky někdy podílím). Co pro tebe znamená redakční práce a usilovat o blaho spoluobčanů z titulu své funkce? Promítá se table záležitost, skutečnost ve tvé poezii?

Asi ne. Je to práce jako každá druhá. Pro někoho to může mít jakýsi pejorativní nádech, že dělám nějakou komunální politiku. Na vesnici se ale žádná politika dělat nedá. Buď za tebou lidi vidí práci nebo tě vyštípou. To, že jsou učitelé v obecních zastupitelstvech, je jakási tradice už od dob Rakouska – Uherska. Uměli dobře číst a psát, což někdy ti bohatí sedláci tak úplně nezvládali. Neměli osobní materiální zájmy. Byli většinou nemajetní a nemohli tak profitovat z poskytování nějakých služeb či obchodů obci. Když se to začalo v hospodě prát, tak pana učitele vyhodili dveřmi jako prvního, aby se mu nedej Bože něco nestalo. Kdo by pak učil děcka. K Týneckým listům je potřeba asi říct, že je to hlavně práce mého kolegy starosty a bohemisty Petra Hanušky. Já

Voda & Denk & Marusjak, Kratochvíle, čtení Petra Hrušky, září 2022, foto archiv autora

Stanislav Denk na autorském čtení Štěpánek & Binová & Kotrla, Druhý domov, květen 2022, foto archiv autora

do nich jen tak drobím. Svého času nám do nich přispíval i Jaroslav Erik Frič a na pokračování nás v nich nechal zveřejňovat své povídky i Jan Balabán. S Petrem jsme založili takovou malou ilegální literární buňku, která se podílí na vydávání legálního obecního zpravodaje.

Co pro tebe znamená poezie?

To, že v zimě chodím dělat dřevo do lesa. Na jaře prořezávám ovocné stromy v sadě, kde se pasou ovce. Občas fouká vítr. Někdy svítí slunce. Piju víno. Chodím po kopcích a lesích. Na podzim vykopávám brambory, trhám jablka, dělám kvas na slivovici. Dívám se hodiny do ohně. Plavu ve studené řece. Piju kořalku. Spím pod širákem. Čtu. Poezie je prostě život. Nebo je život poezie?

Autorská čtení míváš kde? Jak vnímáš odezvu, reakce publika?

Čtu, kde mne pozvou, nebo nechají číst. Je to dobrá zkušenost. Existují taková drobná přediva mezi autorem a posluchačem. Dá se za ně různé tahat na obou koncích. Je to takový složitý a těžko popsateľný proces. Při jedné akci na Vysočině jsem četl své básně kozám. Po dvaceti minutách jedna vypustila bobky a druhá se vyčurala. Bylo jasné, že je třeba skončit.

Připravuješ nějakou novou sbírku?

Jo. Vydám ji pod pseudonymem Ervin Berlin s názvem Velký klacek.

TÍKÁNÍ

vlna za vlnou
od stěny ke stěně
prostor se nikdy nenaplní
a přesto
tam a zpět
v paměti
mlžné záchvěvy
či to byly sny
lov a kořist
dotýkat se rty
slov
proud ochlazuje kameny
voda je věčná
ale jen na počátku
svěcení
život sestoupí
a už ho nemáš

BARVY

se lámou
do očí
popraskaných pavučinou
nenadálých výkřiků
Co zůstalo za nehty
když nevíš
jak se třese
zem
při pádu stromu
plameny si to vyžehlí
u příští zimy
na natažených dlaních
obrácených k zemi

HLUBOKÝ POHLED dna srdce.

Chlad zastavuje mrak.
Hmoždír slunce
tluče kapky.
Rovina kruhu stále v něm.
Prst hledá hranu
krystalické mřížky.
Vychcané pannou
na prapor
halící bezčasí.

PROČ

to mávání
praporky větvemi i celými
stromy
stéblo a čemu to mává
stéblo trávy
když nahou dlaní
na setkání
Whitman zve krále
mávání nese se zemí stále
matka paží loučí se
stírá obzor
uhlazuje
cestu tam do zítřka
rozhnat mraky
zastavit rány
Bože chval
i Tebe dlaní

(z posledních rukopisů)

Sépiovou kostí:

Milan Erben

Narozen roku 1959 v Praze. Dětství prožíval u babičky a dědy v Řevnicích. Nedodělal několik vysokých škol. V roce 1987 byl pokřtěn. Okolo roku 2000 začal vystupovat, ať už s autorským čtením nebo s kapelou. S kapelou SLUM vydal CD Demo (2006) a Kosa na duši (2013). Vydal básnické sbírky Koncem adventu (2004), Perimoukasso (2008) a Stromořád (2018). V současné době vystupuje s kapelou Hernabar a poetickým sdružením Erbufrý. Vybrané básně pocházejí z aktuálně vydané sbírky básní Hroznů lisovals, která vychází u vydavatelství Ears&Wind records.

KRÁKOR 2018

Kultury ducha bohatství
není žádné tajemství.
Rytířsky chovat se stačí,
nebýt žádní sráči.
Krásné holky se mají,
dědci se opíjí, smějí.
Muzika, radost a tvorba,
hravost jako Řek Zorba.

NAPŘÍČ 2014

Podivná partička,
společenství bezvadné
z hrubších jedinců
svobodných a
neopracovaných.
Láska a zmar,
pláč výra
a tukaní datla,
dobrý den!

Slyšel jsem chrápání,
bourání temnoty,
trhání kořání,
štěkoty, brekoty,
kdy cesty dýchání
lapají po něm

k úsvitu od stmívání
štěkání hyen.

Svatý Andreji Stankoviči!
Ti, kteří kurvili generace, jsou nyní slaveni.
Vždyť přeci taková byla doba.
Ale líbí se jim to dodnes.
Říkají tomu zlatý fond české kinematografie.

JEMNICE

Ze soboty na neděli předmanželská postel
ostře konkuruje nebi, následuje kostel.
Svěží vzduch a pelíšek, předtím vína kalíšek.

SNÍH V PRAZE

Sníh ubíhal pod lyžemi
a vzduch hladil plíce.
Tanec všude pod stromy
břevnovské obory.
Náhodné setkání se
starým přítelem,
povídání o ničem,
o všem, co nás definuje
a těší.

Zahráli jsme vám, zazpívali
a netančili jste.
Zahráli, netančili,
netančili, zpívali.
Zpívali a hráli,
ale neradovali.
Zahráli, nesmáli,
netančili, zpívali,
jenom se kývali.

Napsat báseň, ne.
Lepí se mi křídla krásnou tuší, černou,
hustou, než jsem zvednut v přízni
jasu.
Tolik bych chtěl letět
a hle, letím.
Snadno proto, že to nejsem já.

Jít, zůstat, ležet.

V ZEMI ŽIVÝCH

Pán mi dává přebývat
v zemi živých,
uprostřed marastu
a pekla na zemi.
Banda zlosynů usiluje
o naše těla a jsou
vedené duchy zla,
usilujícími o naše duše.
Bezčasí se páří
s divokými nocemi
a orgie s luxusem,
krutost a ponížení
s pocitem moci.
S pocitem bezmoci
se stupňuje běsnění jejich,
protože při jménu Ježíš
Kristus musí každé
koleno pokleknout.

POSLEDNÍ AKCE JARDY ŠVECE

Fenomén krásných žen
a snad jsou i chytré a pijí.
A zatímco jim ujíždějí vlaky,
září jako drahokamy
na nebi podzemí.

Myšlenky se honí v hlavě
a mozek se koupe v bahně.
Lehkost ale není nutná,
pro čistotu celkem putna.
Však i když se vracím z piva,
nepřilétne žádná diva.
Možná přece přilétne,
uhnízdí se na Letné.

Nebyl jsem na příjmu,
sorry.
Nebudu na příjmu,
sorry.
Nízký příjem.

Múzy medúzy:

Magma – Attahk (1978)

Tuto francouzskou progresivně-avantgardní kapelu Magma znám přes kyjovského bubeníka, učitele a propagátora divné hudby Miloslava Inocence Černého. Svým žákům – mým kamarádům, ji propůjčoval na kazetách, a my jsme je hltali jedním dechem. Výpravná hudba založená na rytmice a vokálních sborech byla něčím, co jsme do té doby nikdy neslyšeli. A ten jazyk, kterým zpívali – jakoby směsice francouzštiny, maďarštiny a nějaké podivné svahilštiny. Jejich hudba pro mě vždycky měla nádech tajemna a něčeho výjimečného – v Kyjově odrostlí starší avantgardisté, když jsem v hospodě jakožto barman pustil Magmu, odhodili auru nepřístupnosti a očividně pookřáli – vždyť kde jinde by se jim poštěstilo, aby jim na baru hrála taková paráda. Jelikož však hudba Magmy má tendenci notně gradovat, a to pro necvičené uši až do nesnesitelná, málokdy se mi povedlo nechat CD dohrát do konce – tzv. „normální“ lidé se mi začali bouřit, že se to nedá poslouchat, jestli mi jebe a kdesi cosi. Jedna moje bývalá přítelkyně se mi však přiznala, že ji hudba Magmy sexuálně vzrušuje, což se nedivím, mně její poslech taky vždy napumpuje krev do žil. Taky o nich v jejich počátcích, v roce 1970, někdo řekl: „*Silná, hypnotická, nezařaditelná, Magma se nedá srovnat s ničím, co se dosud dělalo... Magma bude bomba, která rozdrtí všechny konvence hudby, která si začíná až příliš libovat v krásnu... Konečně hudba, která vzrušuje...*“

Hudbu Magmy jsme s radostí používali i coby audiosettera při psychedelických dýcháncích – zejména pak desky z počátku 70. let, zejména legendární temnou divočinu *Mekanik Destruktiv Kommandöh* (1973) a pomalejší, ale o nic méně temnější *Köbntarkösz* (1974). Později se mi dokonce poštěstilo být na obou jejich koncertech v České republice, a to v roce 2005 v pražské Arše v rámci festivalu Alternativa, a v roce 2015 v pražském sále Akropolis v rámci turné Magma – 45 Years Anniversary Show. Pamatuju si, že na koncertě v Arše zahráli v základním setu „jenom“ tři skladby, což ale byly zároveň tři celé desky, po nich dali ještě dva kratší, tedy asi čtvrt hodinové přídávky – takže koncert trval necelé tři hodiny, naplněné krásou a temnotou. Tehdy byla novinkou deska *K.A* (2004), kterou přehráli samozřejmě celou až k hypnotizujícímu repetitivnímu závěru a ne-

chyběla ani jejich nejslavnější *Mekanik Destruktiv Kommandöh* (1973) – když se ozvaly první tóny tohoto skvostu, přítomný Miloš Černý šel v prvních řadách do pokleku. Dosud si pamatuju tu katarzní atmosféru, když hráli její závěrečnou sedmou část s názvem *Kreübn Köhrmahn Iss de Hündön*. Tuto desku zahráli (v jiné sestavě) i na dalším koncertě o deset let později, kde přidali i již zmíněnou *Köbntarkösz* (1974). Vander se před koncertem nechal slyšet, že „*pražské publikum je vášnivé, uctivé a hudebně vzdělané, bude pro nás radost hrát pro tak osvětlené publikum*“.

Kapelu Magma založil roku 1969 bubeník Christian Vander, a to údajně poté, co se mu ve snu zjevil legendární muzikant John Coltrane a řekl mu, že má založit kapelu s názvem Magma a má hrát „nebeskou hudbu“. Vander si „vysnil“ svou dokonalou planetu *Kobaïa*, která však dle Vandera neleží někde mimo Zemi, ale ve skutečnosti ji máme přímo v sobě. Texty Magmy jsou rovněž psány ve fiktivním jazyce *Kobaïan* – Kobaïština vzniká současně s hudbou a je tedy součástí neoddělitelné kompozice. Dlouhletý zpěvák Magmy Klaus Blasquiz kdysi prozradil, že Kobaïan je „*fonetický jazyk s prvky slovanských a germánských jazyků, vytvořený tak, aby byl schopen vyjádřit některé věci hudebně, přičemž jazyk má samozřejmě obsah, ale ne slovo od slova.*“

Christian Vander vytvořil vlastní hudební styl, který pojmenoval *Zeuhl* (v jazyce *Kobaïan* znamená nebeský). *Zeuhl* je odnoží progresivního rocku, kde se spojují vlivy jazzrocku, space rocku, folkloru přírodních národů a soudobé klasické hudby včetně opery s důrazem na gradující repetice. Americký hudební skladatel a průkopník experimentálního popu Dominique Leone popsal styl *Zeuhl*, jako „*vše, co byste očekávali od mimozemské rockové opery: bromadné, skandované sborové motivy, bojové, opakující se perkuse, náhlé výbuchy explozivní improvizace, stejně jako nečekané výpady do děsivého minimalistického trance-rocku.*“ Vander tento styl popsal jako *L'esprit au travers de la matière*, tedy Duch skrze hmotu, přičemž slovo *Zeuhl* má být vyslovováno velmi pomalu a s důrazem na počáteční písmeno „z“, kvůli procítění tělesných vibrací.

První album *Magma* vydali roku 1970 a vypráví příběh skupiny lidí, kteří prchají ze Země odsouzené k zániku, aby se usadili na planetě Kobaïa. Později nastane konflikt, když se Kobaïané (potomci původních kolonistů) setkají s dalšími pozemskými uprchlíky. Roku 1971 vydávají rovněž výtečnou desku s názvem *1001° Centigrades*. Deska začíná rytmickou, výpravnou skladbou *Riäh Sabilitaahk* z Vanderova pera a zabírá celou první stranu elpíčka (v roce 2014 ji přepracovali a vydali znovu). Druhá skladba je (free)jazzová divočina s názvem „*Iss*“ *Lanseï Doïa*, kde můžeme do katarzních tónů klarinetu a saxofonu slyšet jakoby promlouvat samurajského bojovníka. Deska je zakončena famózní skladbou *Ki Ìahl Ö Liäh* z pera pianisty Francoise Cahena, jež začíná souzvukem bublavé baskytary a dechů, později doprovázených temným pianem s hymnickými zpěvy, refrén je tvořen chytlavým unisonem všech nástrojů, doprovázených činely a jakýmsi bojovými pokřiky. Skladba má typickou magmovskou gradaci, není nouze o syntezátory, pohádkové vsuvky a katarzní, až nebeský závěr. Pro obě první desky je typické použití perkusí a dechových nástrojů (saxofon, klarinet, trumpet, flétna).

V roce 1972 Christian Vander složil a nahrál hudbu k filmu Yvana Lagrangee *Tristan et Iseult* (tedy Tristan a Isolda) a pod názvem Univeria Zekt nahrává desku *The Unnamables*. Od roku 1972 také můžeme v Magmě slyšet výrazné ženské vokály, a to zejména díky zpěvačce Stelle Vander, manželce Christiana, která se do té doby starala v kapele spíše o osvětlení. Magmě začíná zlatý věk a roku 1973 vydávají již zmíněnou, nejslavnější desku *Mëkanik Dëstruktivë Kömmandöh*, následovanou výtečnou a samozřejmě

Magma v roce 1974, uhrančivý frontman Christian Vander uprostřed

temnou deskou *Köbntarkösz* (1974). Roku 1976 vychází posluchačsky přístupnější album s názvem *Üdü Wüdü*, obsahující mistrovskou skladbu s drtivou basou *De Futura* baskytaristy Jannicka Topa, z jehož pera je taky slapovaný funky song *Soleil D'Ork*. Deska *Attahk* z roku 1978 obsahuje 7 skladeb a podobně jako *Üdü Wüdü* není komplexní skladbou, ale je tvořena skladbami různých žánrů – at už jazzrock, tak funky, rhythm&blues či dokonce gospel. Deska začíná rychlou rytmickou skladbou *The Last Seven Minutes* s dravou basou a nervy drásajícími bubny s dunivým kopákem, doprovázenými extatickými sborovými vokály. Následuje černošská gospelová skladba *Spiritual*, postavená na repetitivním pianu a prolínání mužských a ženských zpěvů. Po „východní“ písni *Rindë*, postavené pouze na pianu a ženském sboru následuje epická divočina *Liriik Necronomicus Kabnt*, ve kterém se setkávají vesmírní žoldnéři Ürgon & Gōrgo (viz obal desky) a která za pomoci extatických prolínajících se zpěvů doputuje až do nebeských výšin, přičemž na cestě je samozřejmě doprovází víceméně repetitivní piano s bicími a vším probublávající baskytara. Skladba *Maahnt* (Čarodějův boj proti ďáblu) je jako z jiného světa – basa si drží svůj svižný funky riff za doprovodu Vanderových bicích, do toho se ozývají pekelné syntáky a klávesy, přičemž zpěvy zde spíše připomínají pekelné zvuky, včetně říhání, prdění, nářků či zjevných proseb o pomoc – prostě výjev jak z Hieronyma Bosche. Při gradaci se k repetitivním sborům přidají trumpet a trombónem, skladbu pak zakončuje zlověstný dusot. S další skladbou *Dondaï* (K věčné lásce) přichází zasloužené zkldnění, aby došlo k úchvatnému závěru desky v podobě svižné tepající skladby *Nono*, kterou provází stěžejní basový tappingový riff, doprovázený pouze hajtkou a dunivým kopákem, do čehož střídme zaznívá elektrické piano a samozřej-

mě zpěvy – dominuje sólový zpěv Klause Blasquize, doprovázený ženskými sbory, přičemž zhruba v polovině dochází k zásadní změně rytmu, melodie a částečně nástrojového obsazení, evokující jednoznačnou bezprostřední radost, svého druhu popík. Na závěr nás čeká typicky magmovská očištná gradace. Konec dobrý, všechno dobré.

Po této desce si kapela dává od studiového nahrávání pár let pauzu, za zmínku ale rozhodně stojí živáky z roku 1980 z pařížské L'Olympia, kde kapela vystoupila tři noci po sobě v rámci oslav svého desetiletého výročí. Tyto byly zaznamenány na trojbalbu *Retrospektivë*, vydaném roku 1981. Třetí večer začíná nemagmovsky pojmenovanou skladbou *Retrovision*. Tato už naznačuje osmdesátkový zvuk Magmy – tedy spíše do gospelovského repetitivního popu. Skladba je to každopádně úchvatná, neustále šlapající dopředu – prostě čirá radost z hudby s relativně velkým prostorem pro sóla a hudební změny s naléhavými, zejména závěrečnými, repetitivními sbory. Ve stejném roce vydávají po sérii úspěšných koncertů další živák *Bobino 81*.

Roku 1984 vydávají popovou desku *Merci* – atypickou jak po hudební stránce (v podstatě osmdesátkový pop), tak jazykové (zpívá se zde anglicky, francouzsky, ale i v Kobaïan). Tuto desku jsem si ale svého času (počátkem milénia) dost oblíbil, protože jsem zjistil, že se výborně hodí k opilému rozbřesku, tedy na ranní párty po celodenní šichtě za barem, kdy se vám do oken a dveří již derou první sluneční paprsky – prostě řemeslně dobře vyvedená diskoška, která vžene novou, svěží krev do žil – tento feeling jde cítit hned z úvodního „diskohitu“ *Call from the Dark (Ooh Ooh Baby)*, s nediskočasem přes sedm (rozhodně nenudících) minut. Na desce můžeme kromě všudypřítomných syntáků, šlapavé diskobasy, bateriových bubnů (včetně naprogramo-

vaných bicích), magmovských zpěvů s doprovodnými sbory, slyšet početnou dechovou sekci (trubky, sāga, trombóny). Ty dominují zejména ve skladbě *I must return*, jež má zase gospelo-vý feeling s typicky katarzním závěrem. Závěr desky obstará sbor doprovázený pianem v podobě uvolněné, očistné skladby *The night we died* (Noc, kdy jsme zemřeli).

Krátce po této desce se kapela rozpadá a Christian Vander formuje další projekty jako Offering či Christian Vander Trio. Projekt Offering je typický opět důrazem na temnotu (a z ní vycházející světlo) a hudební repeticce. Oproti hudbě Magmy je zde více prostoru pro improvizace. Osobně mám z projektu Offering nejraději přetemnou extrémně repetitivní skladbu *Earth* z roku 1986, jež má přes deset minut a pomalu plyne za doprovodu pomalých bicích, bublající funky basy, protkávající flétny, naléhavých syntáků, ale hlavně extatického naléhavého zpěvu Christiana Vandera – už při poslechu se nejde nezpotit. Sám Vander kdysi prohlásil: „*Chci zpívat jako saxofon*“.

Další album Magmy s názvem *K.A* (Köhntarkösz Anteria), vyšlo až v roce 2004 a odstartovalo jejich comeback po v podstatě 20 letech (vyjma vydání 8minutového singlu *Flöö Éssi/Éktah* z roku 1998). Vander na desce ožívuje některé části skladeb, které napsal v letech 1972–1973, když pracoval na *Köhntarkösz*. Deska obsahuje tři kousky spojené v jeden velmi zdařilý celek. Jak jsem již psal výše, vcelku často jsem ji pouštěl v kyjovském rokáču Soho, kde jsem dělal šéfa víkendových směn, extrémně repetitivní závěr s rychlými ženskými sbory (Aleluja) však hosty (pokud vím, tak vždy) donutil jít za mnou a vyžadovat vypnutí, že se u toho nemůžou soustředit/bavit.

Roku 2009 Magma navazuje neméně povedeným albem *Émëhntëhht-Ré*, jež je dle Vandera a kritiků „*intimním eposem, okultním krokem vpřed, hledáním vznešeného, propojuje široké a kontrastní scény a nastavuje svou soudržnost v samotné dynamice, hraje si s šerosvitem mezi sborovou nádherou, operním jásotem a uragánem duchů za hroby. Toto je hudba z doby před člověkem, zrozena v srdci mlhovin, živena minerální září a jezdeckými kryptami zakončenými kosmickou klenbou.*“ Deska má typicky naléhavé magmovské postupy s dravými jazzrockovými prvky, avšak nemůže chybět notná dávka temnoty, o což se postará hlavně funerální závěr v podobě sklady *Funëhrarïum Kanbt*.

Jedenácté studiové album Magmy vyšlo v roce 2012 pod názvem *Félicité Thösz*. Je netypické relativně krátkou stopází jednotlivých skladeb. Téměř celá je zpívaná v jazyce Kobaian a skladatelsky i interpretačně má nádech nezvykle hřejivého světla, magmovská temnota je skrytá spíše v pozadí a vykukuje jen sporadicky, například v podobě pekelného kousku s názvem *Zahr*r s ani ne minutovou stopází. V roce 2014 navazují s albem *Rïah Sahïltaabk*, tentokráte v EP stopází. Titulní píseň byla uvedena již na druhém studiovém albu kapely *1001º Centigrades*, zde však s novými in-

strumentálními pasážemi, spolu s upuštěním od dechové instrumentace ve prospěch vokálních partů. Již rok nato vydává kapela desku *Ślag Tanz*, zpívanou výjimečně francouzsky. Hudebně je to parádní apokalyptický nářez, popsaný jedním kritikem jako „*syrový zvuk, kde se střídají sekvence vzdušných hlasů, dojemné, dramatické melodie, které vás zavedou do vícesměrného finále a tam vás nechají samotného, na okraji propasti…*“

V roce 2019 vydávají 14. studiové album *Zëss: Le Jour Du Néant*. Celý opus je rozdělen do sedmi částí, avšak bez pauz. Christian Vander zde nehraje na bubny, místo toho se soustředí na sólový zpěv spolu s dalšími osmi zpěváky (včetně manželky Stelly, která také zpívá některé sólové vokální party), zatímco bicí soupravu předal bubeníkovi Morganu Ågrenovi. Zajímavostí jsou orches-trace nahrané Symfonickým orchestrem hlavního města Prahy, pod vedení dirigenta Adama Klemense.

Zatím posledním albem je *Kärtëhl*, připravované během epidemie covidu a vyšlo v září 2022. Autorsky se na něm kromě Vandera podílejí i ostatní hráči Magmy. Hudebně má deska spíše optimistické vzezření, s přechody do soulu a popu. Album obsahuje i dvě bonusové skladby *Hakëhn Deis* a *Dëhndë*, nahrané doma Vanderem v roce 1978, postavené na pianu a hravém zpěvu.

Kapela Magma má také řadu významných fanoušků různorodých žánrů, mezi než se řadí zpěvák punkrockových Sex Pistols Johnny Rotten, zpěvák Kristoffer Rygg z norské blackmetalové kape-ly Borknagar, zpěvák a kytarista Steven Wilson, zakladatel kapely Porcupine Tree, zpěvák a kytarista Mikael Åkerfeldt z detahme-talové kapely Opeth, zpěvák Travis Ryan z americké grindcoreo-vé kapely Cattle Decapitation, americký kouzelník Penn Jillette, chilský filmař Alejandro Jodorowsky či mistr světa ve snookeru Steve Davis, který část svých výher využil k zorganizování řady koncertů Magmy v Londýně v době, kdy Magma nehrála (1989). Po koncertě v Arše v roce 2005 řekl v Christian Vander Alexu Švamberkovi v rámci rozhovoru pro hudební magazín UNI, že Magma začala využívat elektrické nástroje kvůli tomu, že se v té době ve Francii a v Evropě nedařilo ozvučit klavír tak, aby byl jeho zvuk věrný a bez parazitních šumů. Proto si koupili elektric-ké piano, které determinovalo jejich amplifikovanou hru. Poz-ději jsem se dozvěděl, že průměrný Francouz Magmu nezná, asi jako u nás jejich hudební soukmenovce Už jsme doma – u prog-resivních avantgardistů však platí za legendu legend, a to světo-vě, avšak hitparády nikdy (naštěstí) nelámali – to nejlepší přece zůstává skryto. Sám Vander potvrdil, že hudba Magmy „*nebyla nikdy v módě*“. Já si každopádně vždy, když si Magmu pustím, při-padám, že jsem přítomen něčemu zvláštnímu, co mě přesahuje… a někdy jen tak tupě sedím a poslouchám a říkám si: Tak toto je ale kurva dobré…

Honza Bartoň

Důkazy: Nonsens a Napříč

Foto na str. 5:

Dvoudenní turné festival pošuků Nonsens ve Vídni (29. 9. 2023) v klubu Venster 99 a v Brně (30. 9. 2023) v klubu Blue Elephant. Na snímcích štýrská avantgarga Schwoazogler (2, 4, 5) a finská protistátní filharmonie Die Retardovaný Koksoplin (1, 3, 5). Fotografie Zdeněk Vykydal z Elephantu.

Foto na str. 12–13:

Dvoudenní festival Napříč – Konec léta u Skaláka, poslední srpnový víkend, mimochodem přiuťajené Skalákovy narozeniny. 1) Hrozně, 2) Nedělní lidé v sobotu, 3) gazelí názor na kvalitu piva, 4) drobek z orchestru BBP, 5) Frída Šáhlá, 6) Jakub Noha, 7) Chór Vážských Muzikantov, 8) Jirka Neduha, 9) úplně vpravo dole ksicht Renného Müllera, dobrýho borca (Tiché lodi). Fotografie René Žárovka v Meziříčku u Želetavy.

DRÁŽÁK.CZ – RÁDIO SPODNÍCH PROUDŮ

Rybí gastronomie: Drobné rybky na našem jídelníčku

Grundle

Tento název se již téměř vžil pro drobné rybky upražené na pán-vi nebo ve fritéze. Pochází zřejmě z německého slova „grundel“, což je velmi starý název pro mřenku. Z minulosti známé „pražské grundle“ byly skutečně připravovány z mřenek, jak to dokládá profesor Frič. Až později byly nahrazovány hrouzky.

Dnes dostanete tzv.grundle v některých restauracích, kde je vět-šinou připravují z drobných mořských rybek. Ale s klasickými grundlemi se tyto úpravy vesměs srovnat nedají. Původně jsme na způsob grundlí upravovali pouze oukleje. Chutnaly výborně, a tak jsme začali zkoušet i jiné drobné rybky. A skutečně byly chu-tově nejlepší právě grundle z mřenek. Za pozornost jistě stojí, že upravené na způsob grundlí velmi chutnaly i střevlíčky východní, známý to postrach všech našich rybníkářů.

Úprava všech druhů je stejná, i když můžeme vyzkoušet různé varianty. Rybky samozřejmě očistíme, a i ty nejmenší vykucháme. Jinak budou díky žluči chutnat nahořkle. Dobré je odkrojit s hla-vou celý pletenec prsních ploutví – lopatkový pletenec, obzvláště u rybek větších. Je možné vytrhnout nebo vykrojit i další ploutve, není to však nutné. Ocasní ploutev ponecháme, je pak křupavá a chutná. Vyčištěné rybky necháme trochu oschnout. Připravíme si posýpátko, ve kterém rybky před pražením obalíme. To určuje chuť rybek a může být různé:

a) Do hladké mouky přimícháme mletý kmín, sladkou i pálivou papriku (podle chuti), případně i kořenící přípravek na ryby.

b) Větší část mouky nahradíme jemně přesátou strouhankou (ryb-

ky jsou pak velmi křupavé).

c) Před obalením rybky mírně potřeme česnekem, který musí být důkladně rozetřený bez soli, ubereme kmínu a pálivé papriky, ne-dáváme kořenící přípravek.

Obalené rybky pražíme na pánvi v horkém oleji, a ještě lépe ve fritéze, až jsou křupavé. Solíme po upražení. Podáváme čerstvé, dokud nezvlhnou. Pak už stačí jen otevřít lahvičku bílého vína, a dobrou chuť.

Sardinky

Už ani nevíme, co nás přimělo k tomu, vyzkoušet z ouklejí sardinky. Když se podaří, chutnají určitě lépe než ty mořské kupované. Vybíráme ty nejmenší rybičky a tentokrát odstraníme i ocasní ploutev. Očištěné a zevnitř nasolené rybky ukládáme na těсно do malých zavařovacích sklenic. Do čtvrtlitrové přidáme dvě zrnka pepře, dvě zrnka nového koření a kousek bobkového listu. Kdo rád ostré, může přidat kousek feferonky. Pokud přilejeme trochu kečupu, máme sardinky v tomatě. Vše zalijeme olivovým olejem, který můžeme smísit i s levnějším slunečnicovým. Rybičky konzervujeme v tlakovém nebo zavařovacím hrnci při teplotě 100 °C po dvě hodiny. V hrnci je necháme vychladnout a zkonzumujeme nejdříve po týdnu. Zaleženější sardinky jsou jakostnější. I po roce mohou chutnat skvěle. Z jiných druhů jsme zkoušeli i hrouzky. Nechutnaly špatně, ale jejich hrubší obratle při konzumaci trochu vadily.

Tomáš Lotocki

Úhly pohledu: Koho je možné soudit?

Takovou otázku jsem si položil, když jsem sledoval kauzu Tilla Lindemanna z kapely Rammstein.

V krajně pravicovém Echu24 vyšel článek, který oznamoval, že Lindemann zatím všechny soudy vyhrál. Před časem byl obviněn řadou žen ze sexuálního násilí či znásilnění. Autorka Tereza Matějčková znovu varovala před rychlým soudem sociálních sítí, který „nahrazuje“ soud skutečný.

V tomto má samozřejmě Matějčková pravdu a pokud Lindemannovi nic prokázáno nebylo, je dobře, že byl osvobozen. Pak je tu ovšem otázka, zda nemá nést následky svých činů, i když trestný čin nespáchal. Jak říká můj kamarád, říct o někom, že je „asshole“ není cancel culture. Krajně neetické se zdá už jeho síť náhončích, které mu do postele hnaly fanynky v každém koncertním městě. Asi si každý dokážeme představit situaci, kdy naše 18letá dcera, velká fanynka kapely, září štěstím, že byla vybrána na soukromou VIP párty s kapelu, kde je tuna chlastu a drog a než se naděje, souloží s Lindemannem. Ráno toho lituje. Z pohledu trestního práva nešlo o znásilnění, ale to neznamená, že to není celkem sviňárna.

Ale mě zajímá něco trochu jiného. Lindemann odjel do Ruska, kde natočil 2 videoklipy ke svému sólovému projektu. Jelikož točil porno a k tomu záběry z moskevských kulturních památek, rozhodly se nakonec úřady Lindemanna vyhostit. Ruský internetový dav brzo uspořádal štvanicí na dívky, které ve videoklipu (což bylo skutečně porno) vystupovaly. A to včetně těch, které třeba s frontmanem ani vůbec nespaly, ale jen se ve videu mihly.

Znovu si člověk klade otázku. Vemte si klasickou situaci: bohatý muž

najde chudou dívku ze špatné rodiny, která potřebuje peníze, natočí s ní porno a hodí to na internet. Vše je legální, dívka souhlasila, ale přesto tak nějak víme, že to není správně. Vlastně by mi přišlo v pohodě, kdyby se s ní tajně za prachy vyspal, tam alespoň člověk zamezí té internetové šikaně. Kde ale nastavit hranici? Řada dívek přece chce být pornohereč-kami a bránit jim v tom nemůžeme.

Pak je tu druhý aspekt. Sledování porna má spoustu negativ (ty jsou známá, nebudu je opakovat), tvrdím ale, že má i drobná pozitiva. Například znám mnoho idiotů, kteří si zničili manželství a rodinu, protože neměli dost sexu. Byli schopni podvádět manželku s malým miminem. V ten moment si vždy řeknu, proč si ten idiot raději nehonil nad pornem, než aby si zničil rodinu a manželství kvůli nedostatku sexu. Což mě dostává k mé úvaze. I já porno sleduji. Mohu tedy skutečně Lindemanna soudit, když zároveň sleduju produkt, který vytváří? Kdyby o pornovidea nebyl zájem, lidé jako Lindemann by je netočili. Mohu tedy frontmana soudit, ač je mi jeho chování odporné? Ač i já, byt nejsem bohatý, bych mohl tu a tam spát s ženou, která nutně potřebuje peníze, ale nikdy jsem to neudělal. Protože bych si připadal, že zneužívám její neštěstí.

No dobře, ale já si mohu opatřit partnerku. Co ale starěj ošklivej chlap, kterýho nikdo nechce? Má se obviňovat? Když potřebuje jen trochu fyzické „lásky“? To jsou otázky, na které neumím odpovědět. Přesto si je neustále kladu.

Vojtěch Landa

GULÁŠ VIKTORA HAITA POD MODŘÍN! vychází v listopadu 2023

Pěčí Ears&Wind Records vychází reedice legendární knihy Vikrora Haita Guláš. Kniha s vlastnoručním podpisem a razít-kem, Limitovaná řada. Předobjednávky: *.drevenicikada.cz*

Svjet podle Květuzora: JeBat614

Geník přáteli zvaný, kdyby teda nějaký frendíky měl, kdyby ho někdo někam zval. Okřikován od drobečka Geník, od ochlupení levotočivě zakřivenýho genitálu DžíBíčko. Tenkrát drobně nabobtnalý, spíš divný děčko, zasoplený, pokaděný, místy s prvky seschlejších zvratků. Chudák kluk. Rodiče ho našli u kontejnerů, totiž nebyli to rodiče, byli to metaři Kyjevského okrsku. Ti, kteří v oranžovejch džískách medli z chodníků vajgly, injekční stříkačky, dvojitý použitý buzna přezce a rukavice vod hoven po použití při dlachnění análních dūr. Tihle metaři našli onoho nebohýho tvorečka, kterej zbyl z tajnýho vesmírnýho programu Sojuz JB614, spadl z něba, vypad kanalizační rourou z vesmírný sondy přímo k těm popelníciům. Geník už vod mala měl vod pánaboha dar a veliký štěstí. Dovedl levitovat, dovedl se vznášet, nadnášet, ba dokonce lítat, a tím nemám na mysli jeho eskapády z průseru do průseru, který na sebe nenechaly dlouho čekat. Nebohý pachole u Kyjevsejch kontáků metaři našli živý, bečící, leč zblitý a zesraný ještě ze stratosféry. Co s fakanem bylo nasnadě, na Národním výboře hlavy pomazaný vysmyslely, že děčko bude dáno do péče těm nejoslizlejším rodičům, a tak se taky stalo. Táta Geňo a máma Geňo, oba tatarští Maďaři, chopili se ekonomicky zajímavý příležitosti s patričnou vervou a děčko vychovávali, jak dovedli, nejčastěji smrada posílali po žebrotě, aby byl tak nějak k něčemu, tak nějak, aby byl užitečnej, někdy k němu na noc připouštěli pána ve fraku, co si říkal strýc. Našly se však i mnohem světlejší chvilky, táta Geňo synkovi do kolíčky vykontil krumpáč a máma Geňo děcku vykontila injekční stříkačku, malej Geňo měl jaksepatri položeny základní kameny života, měl se stát geologem a narkomanem, a tak se taky stalo, ale nepředbíhejme, protože život DžíBíčka na periférii Kyjeva teprve začíná. Byt DžíBí nebyl zrovna nejostřejší tužka v penálu, již v ranným dětství si uvědomoval, jak je mu předměstí těsný. Vrstevníci Geníka nebrali

vážně a jak hoch trpěl sociální vyloučeností, poutal na sebe pozornost podivnostmi, třeba když běhal po periférii se zkaženou vepřovou kotletou uvázanou kolem krku rezavým řetězem, za bohatýho štekotu a doprovodu místní hárající a hafající zvířeny. Ani Geník se smečkou toulavejch čoklů však nebyl patričně extravagantní, aby dokázal zaujmout, nezabrala ani veřejná onanie před sirotčincem, klučík stále byl jaksi vyvrhelem, kamarádit se s ním nechťel nikdo, snad trochu Joska, ten byl však duševní troska a spíš než o kamarádství šlo z Joskovy strany o sexuální laboratoř. DžíBíčko nikoho nezajímalo, snad lehce Josku a pána ve fraku, co si říkal strýc, vrstevníkům i milici byly jeho kousky lhostejný, fakaní se věnovali společný onanii a milicionáři jim k tomu pěli častušky, měli svůj svět. Traumatizovanej DžíBí dlouho nemluvil, ještě nemohl práskat, o to víc však prděl a potichu v tom smradu trpěl. Zpočátku si místní orgáni mysleli, že DžíBí hajluje skrz průduchy ve vykontěným kočárku, v němž ho máma Geňo vozila na nákup samohonky a táta Geňo na implementaci denní dávky piváků, malej Geňo furt vytahoval pravici, zatímco levačkou si škrábal zaparenej pytel. Jak Geník nemluvil, zdálo se, že je opožděnej, hrdina však pouze vstřebával informace o jinokrají, až opět zdvihnul pravici, bylo to v jeho patnáctinách, teh-

dy definitivně opustil přibližovaadlo a strhal zesraný pleny, aby periferií zarezonovalo Brnooo! Přesně tak to bylo, já tam byl a viděl a slyšel, jak se trásly telegrafní dráty po velikanově hurónským zvolání. Geník zopakoval Brnooo! Sbalil satůrek a opustil mámu Geňo, tátu Geňo, soudruhy z národního výboru i oslintaný kontejnery, ke kterým měl tak srdeční vztah, opustil i Josku a pán ve fraku, co si říkal strýc, se zdál být smutný. Pán ve fraku, co říkal strýc, byl smutný! Řítku olejku Geník promázl kolomazí, aby se vydal na špacír. Na dalekou cestu, která nebyla fešáckým tripem, ale poznáním nach Brünn! *Město plný židáků v jamulkách a skopčáků ve stejnokrojích*, jak DžíBíčka stačil varovat táta Geňo. *Brno není Kyjev, Brno není pro chudý*, jak brzy dospívající krajánek s cabanem v dlaních a satůrkem přes rameno, před branami City pochopil. DžíBíčko si ve velkoměstě prožil svý, prošel si nejružnějšími profesemi, roznášel panáky, donášel na panstvo, odnášel skleničky, provozoval psí nevěstinec, servíroval hady a odbležoval ježky, souložil na veřejnech hajzlech s místními buznama, detailně faxoval do Jemenu, vařil perník, konzumoval perník, degustoval perník a zelenou, konzultoval var s jemenskými odborníky, máčel se v pivech a jednoho dne se po aplikaci halucinogenních látek a prožití orgií s Dinou Boluarteovou na geoglyfu s vyobrazením bobra probudil s geologickým kladívkem zasunutým v chlupatý řiti. Byl to bezpochyby Boží úmysl a nezpochybnitelný znamení, Bůh dosadil DžíBíčko na trůn světový organizace Geosen plný krojovanejch Germánů a židáků s licousy. DžíBíčko s geologickým kladívkem v chlupatý řiti jako s žezlem nejpovolanějšího, stal se geologickým bohem na zemi, obýval palác s dóorskými sloupy ve městě Brně, fetoval, co navařil, kurvil se s tím, co potkal, koupal tělo v pivu, co i pil, sjížděl MTV, co naladil, a gembliil Maníka Minnera vostošest. Zformoval si charakter a prožíval pitoreskní mrdání v lucidních snech s hipisáčkama, který rozbrnkáný násilím bral hipisákům z jejich zženštilejších tlapiček, klálal a prznil je, a až jim naložil, použitý předhodil je zpět těm zavšivenejm zoufalcům v čelenádách k bosejm nohám v kristuskách. Nakonec, byly to jeho sny, on byl architekt. Jedinej a nedotknutelnej. Ba dokonce jednou mrdal Borhovou v policajtský uniformě, povídal, ta má tu prdel větší než piču, takovej byl DžíBíčko libovej frajer, tak si směřoval svůj lucidní dýdžejing. Když je člověku čtyřicet a koks sjíždí srolovanějma osmitisícovkama, přichází čas na pojebaný nápadý a popravdě, byla za tím zase jemenská kontrarozvědka. Geník se infiltroval do těch nejspodnějších vrstev brněnskýho undergroundu. Nakonec cestou z Kyjeva nach Brünn, mezi tu svoloč v krojích a s licousy, stihnul znesvětit několik hudebních těles svým neumětelským kňučením dekadentních textů do neznačkovýho mikrofonu, třískáním do neznačkovejch strunovejch nástrojů, skvnil průklepáky v peznačkovejch psacích strojích výměšky svý chorý kůrky mozkový, sám písmákem s užmoulanou beckovkou v dlaních, přihrben v mnoha vydavatelských domech, jiný škodolibě a s oblibou redakčně censureoval, využíval dcérek pro potěchu svýho neohrabánýho výhonku, kterému familierně přezdíval Lukášek. To bylo furt Lukášku sem, Lukášku tam, zamrdáme Lukášku nějakou uniformu, pohoníme Lukáška, Lukášek je fešák, zahulíme, Lukášku? Lukášek je výběrovej kapřík! Žil divoce a divně a hlavně díky mnoha eskapádám, ostudám, průserům a jemenské kontrarozvědce, byl vidět, a tak mu to ti androši sežrali i s navijákem. Svazák s jemenskou kontrarozvědkou za chlupatou prdelí se zastrčeným geologickým kladívkem byl pro underground uvěřitelnou persónou. Tak se stalo, že chcipák DžíBíčko, zbytek ze sovětskýho vesmírnýho programu, po drobnejch krůčcích, pravda lehce s pomocí Boží a těžce s pomocí jemenský kontrarozvědky, dosáhl přece jen nirvány. Ne v lucidních snech, ne po aplikaci rozličnejch halucinogenů mimozemskýho původu, nikoliv po otravě alkoholem z alpskýho ryzlinku, ne po konzumaci lubrigačního gelu s kaviárem, oblíbený hrdinový delikatesy.. V DžíBíčku není vznikání, v DžíBíčku není zanikání, v DžíBíčku pominula existence, Geník nosí jedenačtyřicet piv svatejm jezdcům z protistátní filharmonie Die Retardovaný Koksoplyn. A tak to bylo zapsáno i v knihovně palmových listů. Zapsali to tam totiž agenti jemenské kontrarozvědky. Já tam byl, já to čet, mně musíte věřit.

Motiv: Květuzor Škvírkó
Překlad z Květuzorštiny: Ymanuel Houslička
Ilustrace: Štýrský Gogh coby reakce na festival Nonsens, viz strana pátá žurnálu.

Komiks Traumer–Roháč:

Zukotero

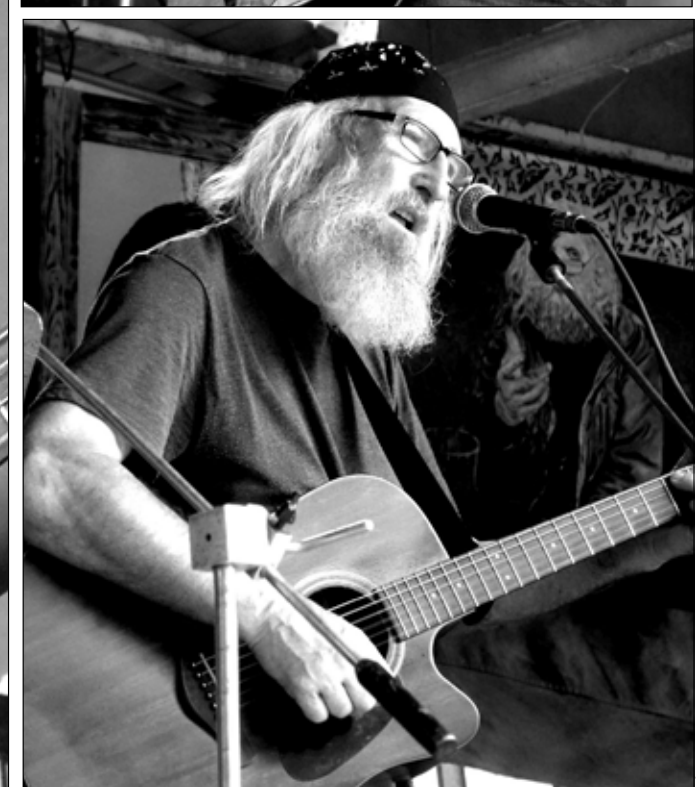
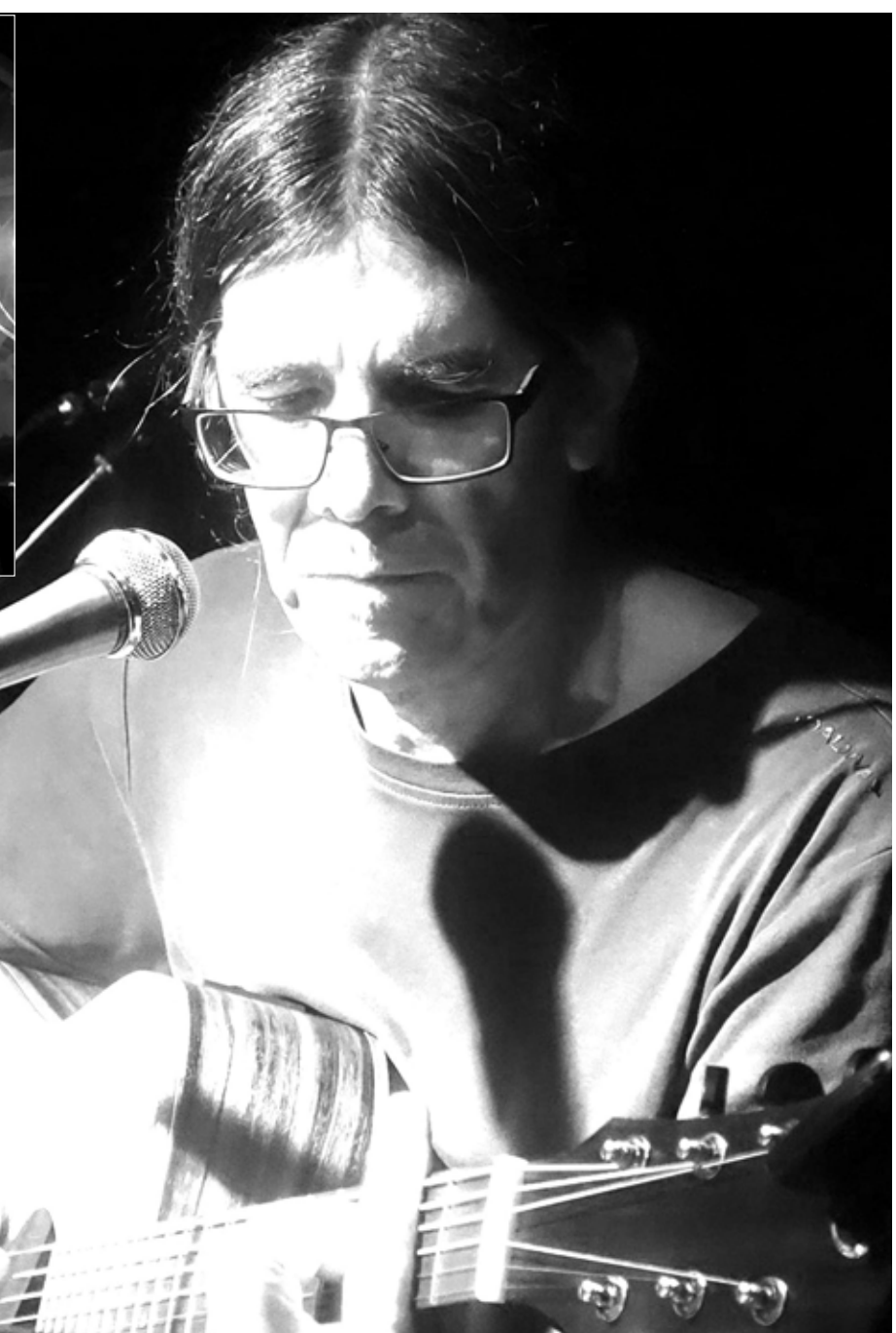

INZERCE:

Tel.: +420 542 210 46
info@jacobbno.cz
Brno, Jakubské náměstí 7

Jacob

Ať už Vás uchvátí naše skvělá poloha, osobní přístup nebo jedinečné skloubení tradice a moderny, jedno je jisté – už nikdy nebudete chtít jít jinam.

Podivuhodné necesty: Necestou subjektu

Subjekt může zajít na to, že existuje v příliš mnoha exemplářích.
(*B. Waldenfels*)

KDYBY si nezašel tak by se nenašel taktak obec minul KDYBY se nepominul mohl se zmermomocnit JAKO přetržená nit KDYBY střed nebyl ve střehu KDYBY se střecha dala pověsit do vzduchu směr by se s ní nesmířil KDYBY ucho o/kupovalo hlucho/tu kam by ten had naše/ptával hlad KDYBY se necesta vyspala do syta KDYBY neexistovala nutriční hodnota sen by si ji vysnil

KDYBY determinantou byla sama svoboda tak jí ne/unikne paradoxu se logika nevykrouťí ani KDYBY mu šla naproti KDYBY před/po/kladem střetu nebyl střed protikladnost ztratila by nohy KDYBY plodnost neplodila ploty KDYBY konflikt nebyl snoubením KDYBY remízek nemizel evergreen nebyl by remixem rzí KDYBY ty zdi zdivočely nebyly by po třech dnech zase celý abyss/te věděli KDYBY iluze nebyla dítětem děje ideje a svrchovaného i/dolu ikonoklast nestal by se modálním modlář-stvím eroze erotiky

to je ovšem jiná báseň dekl v duchu duhy KDYBY vůně uměla si představit jakou barvou voní letos jako vloni ztrácí pod nohama zem nehne ani brvou a pře/lakuje vše od hlavy až po pátý KDYBY nelelkovala předehnala by hodiny?

KDYBY se vše nemohlo změnit v cokoli znemožnilo by to změnu jestliže vše čímkoli vždy už je nutnost ne-byla by znemožněna KDYBY ty časové jednotky míry pochopily nesmírnost KDYBY omyl nebyl základem didaktiky neomylnost by se neomaleně pominula

KDYBY tu/šila kde je nit nic by zde nebyla KDYBY ano/nymita řekla ne ne/hledala by dál adresu

„Kdybych tě nikdy nepotkal, chyběla bys mi stejně jako teď, ... I kdybych tě nikdy nepotkal, nikdy bys nepřestala chybět.“
(*být krásná ti sluší*)

KDYBY zbytečnost nebyla nezbytná i kojenecká voda byla by nepitná KDYBY bědy neměly běhy zběhlost vylila by se z břehů takovou povodeň nešlo by uhasit KDYBY to mlýnku na maso bylo jedno modlitebnímu mlýnku praskl by ušní bubínek válka by to pro/hrála KDYBY turbulence ticha tance uchem vy/tu/šila vydala by se KDYBY vyvracet

KDYBY pře našla odvahu a při/znala si strach ach... možná by ji i pobavilo jak se/jí práší od huby raketa rve oblačnou oponu ratatata rotuje JAKO by se nic dělo nic se neděje naposled umírá naděje... KDYBY mol mohl se na to nedívat jinými slovy KDYBY to nebylo slovy ale on musí zpívat musí kosy musí kosit písně kosí děkovat... brousit komu se zelení KDYBY to mohl nevidět ale on musí prach plive pravidla pachu pří-běh je prach jsou tam pouze dveře a okna nic víc opírá se o rámě rána chůze ve mně ve tmě jde letí jako splašená hledá stopy je to svatá svatba svatba na klíč nejkrásnější svatba kouzelná svatba pryč...

KDYBY bezvýchodnost práskla do bot KDYBY zbytečnost nebyla... odchod

vše na čem se/jde vše vše vše opouští se napořád jak by taky jinak k sobě přišla jednotlivost vším KDYBY vina nebyla hláskově prouzlovaná s vůní KDYBY klid nebyl nelida lid dokázal by se uhlídat KDYBY skvrna nevrněla vůně pachových ostatků by se mohla jít klouzat svědek otočil...

KDYBY poskvrnou byl duhový most oči očinevidně točitého očištěce za/šilhaly by hlady most se dosyta nasmál štědrý večer se nasral až za kuropění nastal veselme se...

co bylo by k úkladu KDYBY družba nebyla údržbou k čemu lidu by bylo ú/klidu? čím udržitelnost určení KDYBY ty sociální pavědy nehrály si na vědu KDYBY subjekt bajky ne-uklouzl... na ledu pověry KDYBY ledovce netály když předtím mrzly asi by zhrzly KDYBY nebylo co držet KDYBY nebyly ruce KDYBY sdružování vizí ve skruži nebylo ryzí v útrobách KDYBY prsty netápaly by v tmách ach...

KDYBY nevyhnutelnosti nebylo nebylo by zde k hnutí za/tím přede/psanou trátí hnutí exulanti se trátí vibrací obratu KDYBY pohyb nebyl animací k obrazu doby řečí meze hlava v oblacích KDYBY rafiky zařadily zpátečku a cíl nikde KLIDNĚ! čirost na startovní čáře čeká bujná jako hříbě KDYBY byl animací i pocit pří/běh v plovací vestě na cestě by procít’

muselo k tomu dojít c’est moi

nutnost je zkrátka na dlouhou trať zkrat

žádné vím, že nevím, o tom nevím, nýbrž vím, ač o tom nemám tušení

neskočím dvakrát do stejné řeči... učí se cit tančit? v tichu musí se cit učit čichu

KDYBY vzpomínka nebyla upředena zákonitostí představy v čem by se paví oko shlíželo

KDYBY zemí nebylo zdráno brzy ráno esence má sen o kladivu kladu pěšinka vyšla si vs/tříc chůzí po roli do/tykáč na dálkové odkládání prašť jak uchod’ jedno ucho za osmnáct up to date upadlo raší běží leží povolení zabíjet básnická licence lyrický subjekt obklíčen

tělesností lesní ? kdo co tady bok po boku komu čemu kam seká latinu trampotou trampingu víš-li výsledek? pojď SEN pěkně po svých sem chodí pláčem smích na výpravu

Luboš Vlach

mi přistanou na účtu ty mega, tak můžu být i ve ztrátě... Samozřejmě mě napadá spousta věcí, jak ty prachy utratit... Dost blbý je, že Bob Dylan o tom neví, Skalák taky... blbý je, že ten člověk z Nigérie, co mi ty prachy posílá, je podvodník. Chce mě naopak o nějaké peníze připravit. Vím to. On ví, že to vím, a přesto to dělá. Tiše doufá, že jsem blbec a že mu na to skočím. Nejsem a neskočím. Ale až mi ty eurový dvě mega přistanou na mém účtu, napíšu mu děkovný e-mail. A sejde-me se u Skaláka na Dylanovi...

Miky Marusjak

Zápisky básníka ulice:

Zápisky z roku 2016

Na Staroměstském náměstí by bylo možno krájet pot. Párek turistů našel stín pod radniční věží. On urputně zápasí se zmrzlinou a čajem. Ona listuje mapou, seznamem pamětihodností či kolekcí bižuterie z rohového obchodu. Skupině nakrátko sestříhaných čínských teenagerů ztuhl úsměv před okem objektivu. Ta fotka se nepodařila. Zvonení šest set let starých hodin doprovází neočekávaný „rif po-divné rockové kapely“.

Vojenské džípy vjíždí do nudného odpoledne středoevropské metropole. Černě odění muži zuřivě gestikulují flintami a kalašnikovy. Zákazníci nedaleké košer restaurace se instinktivně vrhnou na zem. Jen za půl hodiny je historické centrum Prahy suché od fiktivních kaluží krve. Vyděšení turisté se vrací ubezpečení policií. Divadelní představení skupiny anti-muslimských aktivistů bylo předčasně ukončeno a herci zpraveni, aby svůj scénář šli dořít na nejbližší policejní služebnu.

Opouštím židli. Mnu si oči bolavé od světel monitoru, zbytek článku nedočtu. Ten obrázek mi najednou splynul s jiným článkem, který jsem četl na internetu snad před rokem nebo tak nějak. Nějací ozbrojenci vhodili do kozelců svázané lidi na dlažbu antického amfiteátru. Nebyl jsem tam, ani jsem neklikl na to video. Jen jsem si přečetl pár kritik. Myslím, že je stali. Poslední a nejspíš i nejslavnější scéna zahraná na kamenech starobylého města: Palmýra… Sýrie. Kolik lidí by si zapamatovalo jméno toho města, kdyby nebylo zničeno. Jako stárnoucí herečka, která se konečně dostane do zpráv. Žel ne pro svůj strhující jevištní výkon, ale protože byla okradena a znásilněna.

Ironie je nuž, jenž řeže ostře ve skrytu. A tak když se vznáší nepoznána, může se stát, že jednoho rána vyjdeme z domu bez hlav, neboť každý tak činí tak či onak. Ač může kritik namítnout, že jste vypadali lépe, když hlava ještě držela na krku. Lehké je držet myšlenku za vlákno vlasu a zoufat si. Tu váhu, váhu neunesu.

Už je to více než dva roky, co jsem viděl to první video. Muž v oranžové vestě nabízel zoufalá slova, slzy a krev publiku. Nebo jsem si to jen představoval? Namísto toho jsem se zakoukal do nahé Jennifer Lawrence. Trošku mi studem hořely tváře, když jsem četl tu zanícenou diskuzi o tom, jak je to v rozporu s etikou novinářiny publikovat zrovna takový materiál. „Ani nemůžu popsat, jaké to je, když proti mé vůli někdo vystřelí mé nahé tělo do světa jako senzační zprávu. Cítím se jako kus masa, které si někdo přihrál pro svůj profit.“ Naslouchal jsem jí, a přesto se mi v hlavě mihla představa, jaké by to bylo s ní strávit noc.

Avšak ty epizody s novináři navlečených do oranžových vest vycházely s větší pravidelností než Hra o trůny.

Někdo namaloval komiksový strip mezi šéfredaktorem a ďáblem.

„Nepotřebuješ náhodou nějaký dobrý materiál,“ vyzvídá ďábel. „Jen zavolej svému zpravodajci ve válečné zóně, a jestli ti nezvedá, zavolej jeho ženě.“

Vlastně to nejsmutnější na tom vtipu bylo to, že jej nikdo nechápal, krom vypravěče. Na rozdíl od telefonu Jenifer Lawrence jsem se cítil hacknutej permanentně. Snad každý newsroom někdo hacknul tím černým humorem, bez ohledu na to, zda jsem scroloval, listoval v češtině nebo angličtině.

„Cítím se jako kus masa, které někdo někomu přihrál jen kvůli profitu,“ zoufale se snažil tu zprávu předat stejnými slovy jako Jenifer Lawrence morseovkou odvozenou od frekvence svého mrkání. Pokud torzo ženy v jednadvacátém století symbolizuje dvojrozměrná fotografie nahého ženského těla v atraktivním věku, jež si najde tolik pozornosti a halí ty ostatní ženy v XL, pak tisk nakročil na cestu James Foleya mnohem dřív než v roce 2014.

V bojovém umění jsou oči tím nejzranitelnějším bodem. Kolik sofistikovaných úderů bylo vynalezeno jen pro zranění té nejměkčí tkáně na povrchu lidského těla. Pokud eliminujete ten nejcennější smysl v boji, protivníkův zrak, může se ještě bránit?

V dnešní západní společnosti média nepředstavují pouze jen další graf zisků a ztrát, jež se každoročně přiřadí k mystické zkratce HDP. Poskytují nám základní schopnost rozeznat obrysy událostí a stíny názorů na ně, a to v takové vzdálenosti, k nimž již nemáme fyzicky nebo sociálně přístup. Média jistí naše přesvědčení, že rozhodnutí, jež jako voliči činíme, jsou ospravedlnitelná rozumem. Ať již jsou naše důvody odvozené od našich individuálních zisků spojených s příslušností k dané sociální třídě nebo nad sebe stavíme globální blaho. Zprávy modelují naše povědomí o prostoru a pozici, jíž se držíme v kolotoči historie. Stejně jako věříme našemu draze zaplacenému IT instalátérovi, že ten modem nebo zánovní satelit bude přesně bit po bitu přenášet vytoužený program, kde se policista potí při rovnici o dvou neznámých. Červený nebo zelený. Tak i my můžeme důvěřovat našemu televiznímu zpravodajství nebo lokálnímu plátku, že nás zásobuje dostatkem červených a zelených faktů. A to nás ospravedlňuje k pravicovému, levicovému; Leave, Remain; Donald, Hillary. Říz.

Pěst naložená stovkami pasažérů dosedla na tvář. Říká se, že si každý pamatuje, co dělala/a jedenáctého září dva tisíce jedna. Ta rána nezmrzáčila pouze panorama Manhattanu, ale vysvlékla nás všechny z pohodlné mentální ulity bezpečí. Jestliže se to může stát světové supervelmoci, pak si nikdo nemůže být jist. Dny, jež následovaly jedenácté září, nás poznamenaly podivnou směsí úzkosti a úlevy. Scannery na letištích, vojáci patrolující se samopaly, bezpečnostní pracovník, jenž zkoumá útroby mojí tašky. Ač tu jsou proto, aby nás chránili a měl bych se cítit uvolněně. Ve chvíli, kdy jsou psi ostražití, vlci se mohou skrývat v závětrí. Zatímco rozpočty bezpečnostních opatření strmě rostly všude po světě, trh médií se začal nenápadně vypouštět. Technologická revoluce zvolna utahovala oprátku kolem novinářova krku. Představí-me-li si oči společnosti jako metaforu médií, pak obraz na sítnici byl přeposlán stále menším a menším počtem nervových vláken. A tak se celá naše představa světa stala temnější a pokřivenou.

Už v roce 2009, když jsem začal studovat vysokou, abych se stal novinářem, moji učitelé přirovnávali tisk k potápějící se lodi. Tištěný náklad stabilně klesá, předchozí příjmy tištěné inzerce se ani zlomkem neměří s penězi z on-line reklamy zpravodajských portálů. Čtenáři utekli na internet, kde nemusí a nechtějí platit za obsah. Protože vlastníci novin a časopisů preferují spíše zelená čísla před těmi červenými, tak úniková cesta členů redakce vede přes tučnější titulky, kratší věty, větší obrázky a senzační leč irrelevantní výplň. Pamatuji si na jednu panelovou diskuzi na univerzitě s tiskovým mluvčím místních hasičů. Povzdechl si: „Nejsmutnější je, že vy novináři nepíšete o dobrých zprávách. Jenom když něco selže.“ Náš vyučující, který byl zároveň moderátor diskuze, vše vysvětlil po krátké a trapné pauze. Negativní zprávy získávají větší pozornost a odezvu u čtenářů, a tak je přirozenou agendou médií, aby byly prioritní. Spolu se svými spolužáky jsem spokojeně pokýval hlavou a myslel si, co je to za blbce. Vždyť ani neví, co jsme naučili už ve druhé hodině zpravodajství, a přestal jsem věnovat pozornost. Stále nedokáži pochopit tu neschopnost myslet a uvědomit následky, které jsme jako budoucí novináři měli vidět. Mimo učebnice, pravidla, agendy, jež nám vtloukali do hlavy veteráni. Proč někdo nezvedl ruku a nevykřikl: Vždyť to je nesmysl!

Šimon – básník ulice

Filmové okénko: Electra

animovaný krátký film (režie: Daria Kashcheeva, 2023)

Budu jen opakovat to co mnozí: Daria Kashcheeva je Švankmajerem současné generace. A na takový talent čekal český film posledních 20 let. Nevím samozřejmě, jestli ji čeká také tak zářivá kariéra, ale talent a pílí na to rozhodně má. Ostatně zajímavé je, že zrovna tento film se dotýká témat, které Švankmajer také mnohokrát uchopil (Otesánek, Něco z Alenky). Zatímco Švankmajerovým pohledem byla mladá dívka v Otesánkovi takovou provokativní mrškou, která zkoumala možnosti své moci nad muži, tak Kashcheeva samozřejmě situaci dospělý muž vs. dívka pojímá ze zcela jiné feministické perspektivy. Film ale pokrývá mnoho témat. 27minutový snímek se věnuje, jak jinak, fenoménu Elektřina komplexu, který vyústí v nenávist matky a dcery. Víc prozrazovat nebudu, ostatně ve filmu nejde o zápletku, ale rej asociací, obrazů a aluzí, který Daria k tématu animacemi vytvoří.

La Vallée/Údolí

drama (režie: Barbet Schroeder, 1972)

Režisér Schroeder byl na počátku své kariéry fascinován hnutím hippies. A také se mu díky jeho producentským kontaktům podařilo dostat k Pink Floyd. To vyústilo ve 2 filmy, ke kterým Flojdi natočili desku. Debutový snímek More a následné Údolí. Údolí se původně mělo jmenovat Obscured by Clouds (zahaleno mraky), což je taky název desky slavné kapely. Příběh je jednoduchý, ale funkční. Krásná a bohatá slečinka potkává ve státě Papua Nová Guinea partu hippies. Zpočátku ji motivují jen finance (obchod s exotickými zvířaty), ale zamiluje se a uteče s hipíky hledat utopii – údolí skryté civilizací. Skryté proto, že je daleko od civilizace a zahaleno mraky. Snímek mimochodem ukazuje, jak vtípné je, když někdo v roce 2023 v Česku řeší polymorii jako něco nového a šokujícího, když tohle hipíci řešili už v 60. letech.

Je to krásný snímek, plný dokumentárních záběrů domorodců, ale pokud nesnášíte hippies, raději si jej nepouštějte.

Vojtěch Landa

Traumerův sloupek: Zahradník

Lotte byla dřív šmrncovní ženská, ale rok od roku to s ní šlo stále více z kopce. Přílišné kouření cigaret a velká konzumace alkoholu jí do tváře vkreslila nesmazatelné čáry těžkého života. Vrásky, které už nedokázala zalíčit líčidly, jež dříve tak ráda hojně používala.

Dnes už více méně rezignovala. Smířená se svým osudem se na svět dívala umaštěnou, nevzhlednou, strhanou tváří, ničím nepřikráslenou. Mívala spousty nápadníků, na každém prstu aspoň deset a dnes na deset prstů ani jednoho.

Lotte měla letos v květnu jednatřicet, jenže vypadá tak o dvacet květnů starší. Chtělo by to zkrátka nějakého chlapa a při něm omládnout.

Dlouho jí nezbyvalo nic jiného než se doma starat o svoji zpustlou zahrádku sama. Občas ji pročesávala hřebenem svých prstů, sem tam v ní některý z těch prstů na chvíli zmizel, a i tak se to dalo. Vše měla v podstatě sama pod kontrolou, jenže…

… jednou, když se opět slíla v místní hospodě, seznámila se s jakýmsi Erwínem, místní postavičkou. Byl to kluk o hromadu let mladší než ona, což jí samozřejmě nevadilo, protože v jeho kalhotách lehce nahmatala to, co už léta potřebovala. Rázem už se jí nechtělo udržovat svoji zahrádku samosprávou. Teď tu vedle sebe měla zahradníka, který tu rutinní údržbu záhonů plných plevelů zvládne za ni. Zahradníka, jehož nástroj tu doteď zpustlou zahrádku dá rázem do pořádku. Usmála se na něj a stiskla to, co držela pod jeho kalhotami ještě víc, až on výskl jako nekorunovaný král pop artu nebo kníže bůhví čeho. Možná i samotných pekel.

Erwín měl výrazné slovanské rysy obličejе, a tak mu Lotte začala říkat Slávku. To jméno jí připadalo mnohem lepší k zapamatování a také se jí zdálo hezčí než jméno Erwín.

Erwín bylo podle ní takové příliš tvrdé jméno, naproti tomu Slávek jí připadalo mazlivé, stejně mazlivé jako jí její Slávek připadal sám.

Slávek od samého začátku věděl, jak na to. Věděl, kam píchnout, kde pořádně přirazit a jak co nejrychleji zmizet, když se nedaří. Zkrátka přesně takový zahradník, jakého si představovala ve svých nejdovádňějších snech plných vlhkosti.

Časem přestal i chodit do práce, to aby se o Lottinu zahrádku mohl lépe starat. Lotte tedy chodila vydělávat sama. Doma potom vyvažovala fajnová jídla, aby se u ní měl dobře. Stlala mu peřiny, prala trenýrky, strkala jazyk až do krku, roztahovala nohy a dávala drobné na pivo, aby měl pocit, že její plný servis, který mu už na začátku jejich vztahu slíbila, v ničem nepolevuje. Po nějaké době se ocitla zase tam, co byla dřív. O Slávka se starala víc než o sebe, a tak znovu pustla a pustla, zarůstala plevem, a když jí Slávek jednou řekl, že už mu tam dole moc nevoní, tedy spíše naopak, tak ji to velmi ranilo. Nalila do sebe pár panáků vodky a v klidu si potom řekla, že ryba přece smrdí od hlavy, takže tam dole tolik ne.

Hodila to rázem všechno za sebe. Druhý den dala Slávkovі pár drobných na pivo a poté, co na ně odešel, sbalila mu jeho igelitku, připnula k ní vzkaz a mrskla ji před dveře svého bytu. Na tom vzkaze stálo: „Sbohem Erwíne!!!“.

Moji drazí přátelé, jen co Erwín Slávek přijde z piva a odnese si o dům dál svoji igelitku, vrátí se k vám Herman Traumer ve svém dalším sloupku…

I. K.

v rádiu neuslyšíte, v ochodě nekoupíte **drevenacikada.cz**

GULÁŠ TAK JAK TO VOPRAVDU JE

Viktor Hait (část 5)

Strava jak pro podřadný prasata a strašnej smrad zpcenejch vonucí a ponožek. Po celodenní dřině, kterou nemůže normální člověk stíhat – ale pozor, byli i takoví, který si skupovali normy, to je vydřená práce voď druhejch, jen proto, aby ukázali jak jsou vylízaný svejm ještě vylízanějším dozorcům. Ze začátku jsem já osobně měl veliký potíže udělat alespoň třetinu požadovaný práce. Kdyby bylo alespoň to, co nám dávali, jídlo a ne žrádlo, hned by to bylo lepší. Mockrát mě napadla melodie s textem /Jsme tady v táboře, jsme tady rádi/. Zase vobraceně, já bych si na kriminál neměl stěžovat. Nebejt mýho pobytu ve vězení, tak bych se nikdy nedozvěděl, co je to planžeta. Protože ten, kdo to zná, tak v případě nouze tento forichtunk použije a znovu ho zavřou. Dobrý? Taky bych měl všechny zuby, záda by mi nehyzdila jizva po šroubováku a hlavně bych neměl tak často hemeroidy, blechy, filcky a vši. Vo plísni na nohou raději nemluví, Nejhorší však byli slizký buzeranti – košťata.

Staly se z vás zvířata,
řídíte se pudy.
Máte často nemoce,
halušky a bludy.

Co bylo dříve? Vězen nebo věznice? Slepice nebo vejce? Auto nebo řidičák? Šlapka nebo pasák? Prostitutky si vymáhají glejt na nejstarší řemeslo. Já si myslím, že dříve byl pasák, protože kurvu by to samo voď sebe nenapadlo, prodávat svoje tělo, natolik jsou ještě blbí. Z toho vyplývá, že nejstarší řemeslo a právo na glejt nejstaršího řemesla je pasáctví. Pasák byl dříve než šlápota, takže moh dostat tu-beru dříve než vona.

/Tu postel nestačil ještě ani zchladit./ Nechápal jsem smějícím se, žlutobleděmodrým špatně voholeným postarším pánům. Leželi na sněhobílejších postelích a chodit snad ani nemohli. Chodidla měli napuchlý, že by se nevešly ani do těch největších bačkor prodávaných v krámech pro nadměrný velikosti. Ty nohy by jim moh závidět i sám velkéj Golem. Zato tělíčka vobalený seschlou vrásčitou kůží by mohly nosit bez jakejchkoliv problémů dětský prádlo. I s těma vobřima nohama vážil ten, kterýho já bych nazval tlouštíkem, pětáčtyřicet kilo. Humor je nevopustil ani na pokračí konce. Smích, nutící je k dávicímu kašli a létajícím hlenům s přistávající plochou na bradě nebo na pyžamu. Optimistický plány do budoucna. Každěj chtěl žít. Každěj měl pro co žít. Nezrytá zahrádka. Děravá střecha na chatě. Pes, kterej poslou-

chá na slovo. Vnučka je v jiným stavu, byl by pradědeček. Starostlivý manželky a i to vychcaný příbuzenstvo, který čekalo na dědictví. To všechno rozebírali při každodenní hře v mariáš. Tak jsem ve svejch jednatřiceti letech – byť nechtěně – poznal, co je to tubera, co je to tuberkulóza, co je to tuberárna, co jsou to tuberáci a co je to vopravdu chut žít. I několik hodin před smrtí, ale žít. Proklínal jsem všechny sebe-vrahy. Hlavně sebe a moje pokusy vzít si život předčasně.

Bral jsem silný léky a částečně i vnímal starostlivost perzonálu, kterej si přál, abych jel domů a ne na patolku. Běhal mi mráz po zádech, když jsem si vzpomněl, že ty moje starosti nerozebírali moji známí z ulice a z putyky, ale primář z patologie. Bylo by to bezbolestný, ale nemám zrovna chuť koukat zavřenejma mrtvolnejma vočima na rutinnou práci studenýho primáře a jeho pohunků. Jsou příjemnější lože, než mírně nahnutej mramorovej stůl s drážkou dovokola na vodtýkání hnisu uprostřed pitevny. /Ty hajzle primářskej ze studenýho voddělení, ty, kterej snad mrdáš se zubatou, abys přežil, ty na mě právo nemáš. Ty nejsi můj stvořitel, ty mě kuchat nebudeš./

Nemůžu se hejbat, mám vysoký teploty, nemůžu chodit, mám chuť žít. Tak trochu závidím ten optimismus mariášníkům s opuchlejma nohama pro který si v pravidelnejch intervalech a s pracovním fortem chodí pohůnek s plechovým futrálem – nohama napřed, s cedulkou na ruce, tištěnou předem a fixkou napsaným číslem kousek nad kotníkem. Fix má hnědou barvu. Kdyby si ten zmrď alespoň namazal kolečka! Slyším je několikrát denně. Vodváže-ní mrtvol se pro něj stalo povoláním. Já ho za to nevodsuzuju, já bych si ho ani nevšímal, ale ty kolečka by potřebovaly namazat. Děravá střecha na chalupě, nezrytá zahrádka, poslušnej pes, poslušná manželka, neposlušný příbuzenstvo. Kruh se zmenšuje. Nesmím dopustit, aby se pískající kolečka futrálu zastavily u mojí postele. Vždyť k něčemu patřím, jako něco patří ke mně. Musím to za každou cenu přežít, aby nezůstal klíč bez visacího zámku.

Visací zámek je bez klíče jako klíč bez visacího zámku. Byl jednou jeden zámek a v něm bydlel klíč. Vokolnímu světu to nebylo recht. Klíč se záhadným způsobem ztratil. Přišla na řadu pilka na železo a násilí. Vokolní svět byl konečně spokojen. Je hodně takovejch pilkařů, který neuspokojí násilí, který páchaj ve svém okolí, ale potřebujou se onanovat nad neštěstím druhejch.

Pilkařova onanie

Leze, leze na mozek,
leze, leze špína,
leze, leze na mozek,
chybí mu ta díra!?

Leze, leze na mozek,
leze, leze semeno,
leze, leze na mozek,
chybí mu to vemenol?

Leze, leze na mozek,
ta vojenská šarže,
onanie dobrá věc,
kalná voda louže!!

Bylo mi dobře, měl jsem vedle sebe dívku. Bylo mi teplo, venku pražilo květnový slunce. Bylo mi na blití, tušil jsem, že to mezi náma jednou skončí. Bylo mi sucho, měl jsem žízeň. A navíc ta strašná představa, že existují pilkaři, mě nutí skočit do propasti, do hlubin duševního klidu.

Na pivo! Do hospody!
Cesta přes Staromák byla nekonečně dlouhá. Dívčina příjemně spocená ruka mě doprovázela přes plochu vydlážděnou pichlavejma kostkama. Na chodidlech cejtím fakírovu postel plnou hřebů. Nekvalitní dlažba Staroměstskýho náměstí zdobená sedmadvaceti kříži popravených konšelů, kouskem poledníku, gigantickým sousoším mistra Jana Husa a šejdířským prodavačem nanuků... postel člověka imunního na píchání – fakíra. Příjemně spocená ruka mě táhne jako magnet. Zatím nevím, kdo je to Rittstein, ale dobře znám svého vedoucího restaurace nižší cenový skupiny, kam zrovna běžím, všechno vokol má přirozenou barvu. Domy, vobloha, tráva, vzduch, kliky, lavičky, čas i lidi.. ..i ty lidi. Mám žízeň, dívku a chuť žít. /Tento pocit píšu ve vinárně Vorlík. Vedle mě sedí dva čuráci a vodkuřoujou mě. Mám druhou flašku, první Becherovku, hemenex a asi devět cigár. Musím toho na chvíli nechat. Ti dva korunovaní vocasové mě zabrzdili v myšlenkových pochodech. Prostě to nejde. Baví se vo práci a napadaj personál vulgárníma vejrazama, že je špatně vobsluhuje. Už se těším, až přijde vyhazovač, chytí je za držky a vyrazí s nima dveře a já budu moct psát dál... konečně... Vyhazovač je tady! Jeden z těch dvou čuráků mi při násilném vyprovázení převrátil dvojku Rulandskýho. Nakop jsem ho do prdele. Je klid. Můžu psát dál./ Domy, vobloha, tráva, vzduch, kliky, lavičky, čas i lidi.. i ty lidi. Mám žízeň, dívku a chuť žít. Je to prokletí, přejít přes Staromák po vostrý dlažbě, žíznivěj a navíc tak jako trochu zaláskovanéj. Hurá! Sláva! Konec utrpení. Hospoda v dohledu. Jako kůň s klapkama na vočích běžím směrem k lokálu cenový skupiny IV.

POZOR! ACHTUNG! ATTENTION! ARA! POZOR!
Přes koňskou voční klapku prosvítá poutač.

Galerie hl. města Prahy
Dům u Kamenného zvonu
Střední Věk

Ouhel, Sopko, Oriěšková, Mžik, Sozanský, Zippe.. Rittstein.... atd... Znechucen vyhazuju čtyry koruny, tj. bez jedný kačky dvě piva. Vcházím místo do restaurace do Galerie, všude samý vobrazy, vobrázky, plastiky, platičky, fotky, fotečky, grafiky, grafičky, sochy, sošičky..... najednou jako by mě někdo praštil pa-

licí do hlavy....MICHAEL RITTSTEIN....!!!!!!!
Snad několik hodin v bezvědomí. Manipulace s prostorem, s časem s osobností, s fantazií, materiálem a barvou – Rittstein! Nejsem homosexuál, stále se držím už ne za příjemně zpcenou, ale za mokrou dívčinu ruku. Mám rád kundu s celým zbytkem vopačného pohlaví. Ale..ale..ale na první pohled jsem se do něj zamiloval. Ty to snad nevíš? Michaeli? Procházel jsem se ve tvejh vobrazech. Uvnitř. Musíš bejt tak vyrovnaněj člověk, moje hlava to nebere. Chvilími jsem přikrytej velkou rukou. Spím spánek pod velkou rukou. Na vyjádření mejch citovejch pocitů, na tvoje mistrovský díla by mi nestačily tuny a tuny papíru. Zapomněl jsem na žízeň, na pichlavou dlažbu Staromáku, na teplej vzduch, na všechno – Rittsteine. Nemám co žrát, každá koruna je mi drahá, přesto čtyřiceti korun za katalog koupenej ve vrátnici nelituju.

U východu z Galerie byly jiný dveře. Trhač lístků měl jinej vobličej i vobal trhačův se nepodobal vobalu trhačově. Jiný..jiný..všechno jiný.. Domy, vobloha, tráva, vzduch, kliky, lavičky, čas i lidi... i ty lidi. Nemám žízeň, nemám dívku, nemám chuť žít... jsem zralej na hospitalizaci.. Rittsteine, Rittsteine, to mi tedy nedělej.....

Ne. Musím zapomenout. Zajít na Betléhmák, několik dvanáctek kozlíků a snad to pomůže. Ulice mi nepřipomíná ulici, ale stoku, po který špacírujou místo lidí chodící hovna. Hovna různějch tvarů, barev a pachů. Ty líný chodící hovna si vopatrujou plechový pojízdný konzervy, do kterejch se zkroutí a stanou se z nich sedící hovna – mobilní. Vobčas se vobjeví skupinka chodících hoven, která se mezi sebou dorozumívá jiným jazykem než já. Maj na sobě pověšenej fotoaparát a vobdivujou posraný fasády neudržovanéjch historickéjch památek. Je mi líto těch cizokrajně mluvících hoven, i těch holubích, co zdobí římsy, balkony, parapety a všechno to krásný, co nám tu zanechala minulost a zlatý český ruce už dávno mrtvejch mistrů. Jsem znechucen při pohledu na betonový, novodobý stvůry, na který ani ti holubi nesorou.

Písek – svět dětí.
Miliony zrníček vohraničený čtyřma prknama. Svět dětí? Svět dětí! Miliony zrníček ukradenejch

dospělejma na stavbu nesmyslných soch mrtvých vojáků, který položili životy, aby TY děti byly zplozeny. Miliony zrníček na dětském světě, na takzvaném pískovišti. Jste vrazi malejch dětí. Vy dospělí, vy zdegenerovaní architekti, vy výrobci mrtvol, jenom byste mohli vobyčejnou mrdačkou plodit děti, víc nic. Vy vrazi pískovišť.

Vypínám mozek. Konečně oáza klidu. Už z dálky slyším Gibona a jeho nenapodobitelný hlas. František je určitá osobnost a legenda. Moc dobře ví, co chce, ale bohužel to nebude nikdy realizovat. Taký patří mezi ty lidi, kterých si moc vážím. Je málo takových!

Pívo, čárka na lístek, pivo, čárka na lístek..

....včera to bylo strašný.

Potkal jsem po pěti letech Brouka, kterej titul člověk nosí po právu. Moc si toho nepamatuju, za to mi třeští palice. Vše se dá napravit. V restauraci U Kozelků teče pivo plným proudem. Palice mi přestává třeštit a dokonce i Broukovi začíná bejt líp. Jsem strašně rád, že ho vidím, jak se směje. Tu nekonečnou dobu na uzavřeném oddělení v blázinci by přežil málokdo. Je vyrovnaněj a celkem mu to pálí. Nebejt našich třesů na předních končetinách by nikdo nepoznal, že jsme voba důchodci a že jsme byli včera voba vožralí. Z restauračního drátáku se linou libé tóny..... tón či příjemný zvuk donutí kladívko v uchu, aby bacilo na kovadlinku, no a my to potom všechno dokola vnímáme. Říká se tomu slyšet. Hodně tónů a příjemnejch zvuků dohromady rytmicky či jinak dohromady sestavených dělá písničku. Mám rád hudbu a všechno, co s ní souvisí. Mnoho, přemnoho dobřejch lidí, výrobců písniček, nebylo někým chápáno. To bylo, je a bohužel i bude. Vždyť vyjadřovat momentální pocity národa formou písní je základní kámen k tomu, aby byly nedostatky odstraněny. Což se vždy všem nelíbí.

Ať se děje, co se děje, žijeme přece jen v podivuhodný době. Snad ještě nikdy v dějinách hudby se nepodařilo čtyřem vlasatým, všema vodsuzovaným chuligánům zmobilizovat miliony lidí všech pokolení a taky to neměli zpočátku lehký. Vyrábět Big-beat velkej rámus pro babičky, rodiče, vnuky, funkcionáře, kritiky, intelektuály i pro docela vobyčejnej lid. Ano, to dokázali Beatles. Bobby Darin vo nich řek: /Zlenivěli jsme a Beatles nás odstavili. Je to příklad žáků, kteří překonali své učitele./ Na votázku, co si myslí vo partě zarostlejších mladíků, vodpověděl jeden Liverpoolský kněz takto: /V mnohém nás mohou poučit o dnešních mladých lidech. Ti potřebují hrdinu. Mánie, kterou vyvolali Beatles, je formou uniku. Ale nač je za to kritizovat? Na únikovosti je založena celá naše společnost./

Řek to věcně a jasně, že jo? Z tyto vodpovědi by si mohla vzít příklad každá, tím myslím i naše společnost. Vždyť ani Švanda dudák neměl vokamžitě vod vrchnosti pochopení. Měl pouze štěstí, že nemusel skončit v Holandsku nebo někde jinde, jako například folkaři Karel Kryl, Jarda Hutka, Vlasta Třešňák a další.

I já jsem tu muziku vzal jednou tak strašně vážně.. ale pozor.. zapomněl bych podotknout, že v době mý aktivity stát se muzikantem bylo moje tělo včetně vřnitřních vnitřností ústavně hospitalizováno v psychiatrické léčebně Horní Beřkovice. Dalo by se říct za dobrotu na žebrotu. Ve vší počestnosti a v rámci platnejch norem

samozřejmě v souladu s ústavním řádem jsem panu primáři oznámil, že založím menší orchestr. Úmysl byl dobřej, ale nevoceněnej. Za moji snahu jsem dostal dva a půl měsíce v léčebně navíc. Můj návrh byl tohoto znění, patřičnou formou a kolkovanej.

Jelikož v ústavu není ústavní kapela, složím z ústavních pacientů ústavní miniorchestr a v případě ústavních akcí naše ústavní trio a dirigent by zahrálo zdarma na ústavní hudební nástroje ústavním pacientům úatavní muziku. Jmenovali bychom se ústavně a neustále - Ústavně ústavní, poprvý a naposled - . Jako kapelník tyto ústavní kapely jsem složil jednu skladbu, jmenuje se jako náš ústavní miniorchestr /Poprvý a naposled/.

Složení: violoncello - 1. pacient housle - 2. pacient foukací harmonika - 3. pacient dirigent - 4. pacient publikum - vostatní pacienti.

Udělal jsem pouze jednu změnu. A to, že místo violoncella by byla kosa. Místo houslí by byla ruka a jako smyčec by sloužila břitva. Místo foukací harmoniky by byl použit srp. A překvapení nakonec, dirigent by místo taktovky držel v pravý ruce nevodjištěnej granát. Se slovy /raz, dva, tři/ by granát vodjistil. No a tím by dal kapele povel. Šmik udělaly by všechny nástroje. Úspěch je zaručen. Publikum by začalo tleskat rukama nejméně šest metrů vod sebe.

S pozdravem a míru zdar

Váš oddaný pacient

Viktor Hait

V blázinci je vobčas i veselo. Avšak není nad to se veselit na svobodě. V hospodách, na ulicích, na louce, se svými přáteli či milou...všude jde cejtit to typický pyžmo, ten typickéj zápach.

.... ten typickéj zápach.

Zápach z tlamy pána s paradentózou, jako zbytky a mrtvý krysy v popelnicích. Zápach z tlamy řečníka, jako čerstvej plátek páchnoucí olovem. Zápach z tlamy laciný prostitutky, jako kdyby neměla na zubní pastu. Zápach ze země po dešti, jako kdyby vsákla všechno svinstvo minulosti. Zápach krve hniјících vojáků, jako kdyby nasákli mírovejma frázema. Fuj, to je smrad na tý překrásně voňavý zeměkouli.

Viselo to všude ve vzduchu, bylo to pěkný a dávalo to chut k životu. Vybíčovávalo to člověka k příjemnejm křečím, tikům. Byly to však jiný tiky. Ne ty, jak dostává člověk delším konzumováním alkoholu nebo jednorázovou pijáckou akcí. Protože ty vopilecký se projevujou tak, že se v pravidelnejch intervalech dá na zlomek vteřiny do pohybu určitá část těla. Zničeho nic vylítne třeba ruka,

noha, stáhnou se půlky prdele, poskočí rameno vo pět centimetrů směrem dopředu, cuknou koutky atd. Neovladatelný pohyby, kterejm nedává impuls mozek, ale to jen selhává nervová soustava. Onehdy jsem chytil v tramvaji do levý ruky tak silnej tik, že postarší paní stojící vedle mě dostala takovou facku, až měla po vobličeji rozmazanou svoji sytě červenou rtěnku. Bylo mi jí líto, ale to já ne, to tik. Něco podobnýho, pouze s vopačným koncem, mě potkalo v hospodě U Bubeníčků. Spokojeně stojím v přeplněným záchodku a močí dělám různý vobrazce na stěnu natřenou asfaltem. A najednou tik, shodou okolností zase do levý ruky. Ale bacha, smůla. Tentokrát pro mě. Teklo to za mě zrovna vten okamžik tím největším proudem a já si levou rukou držel šulína. Matně si pamatuju, jak moje moč udělala mýmu spoluchčijícímu se strašně velkejma ramenama mapu - vypadala jako Novej Zéland - na jeho světlý tesilky. Hromotluk neváhal. Praštil mi jednu zezadu a druhou jsem chytil čelem vo zeď. Zbytky mý potřeby skočily na revanš v mejch kalhotech. Zepředu měly mapku Evropy a vzádu něco jako rozbahněný Podkrkonoší.

Problémům se člověk nevyhne. Máme to jako lidi těžký. Pouze mě těší, že sloni to maj ještě těžší. A konečně, co je to proti nekonečnu. To vše je jen proto, že člověci neumí vychutnat to krásný a příjemný, co jim život dává. Jenom žerou a chrápou.

Tak třeba tvor žijící šedesát let polovinu prospí. Noc, tma, netopýři, mury, zloději, prostitutky, bary, příplatky ve fabrice, barevný neony, noční vrátní, úchylové, zbytečně svítící žárovky, měsíční světlo...to je noc.

Tma plná snů, násilí a zbytečného vodpočinku. Kdyby tvor, žijící šedesát let, zemřel vo půlku dřív, nemusel by spát. Tím by se ušetřilo tolik energie, že by život trval jednou tak dlouho. To je tvor žijící šedesát let plus energie z půl prospání rovná se celj život. Je to úplně jednoduchý. Ať spíš nebo nespíš, stejně zdechneš. Bohužel mezi náma žijou i takový, říká se jim hajzlové...

... hajzlové.

Protestovat nemá cenu,

jako cena nemá protest.

V hajzlový míse leží hovno,

ať je číkoliv, já ho pohřbil.

Žádná kremace, žádný hrobníci,

žádný věnce, žádný pozůstalý.

Porcelánověj vodlítek na provázku, trochu vody a je po všem.

Ale HAJZL zůstal zase čistej,

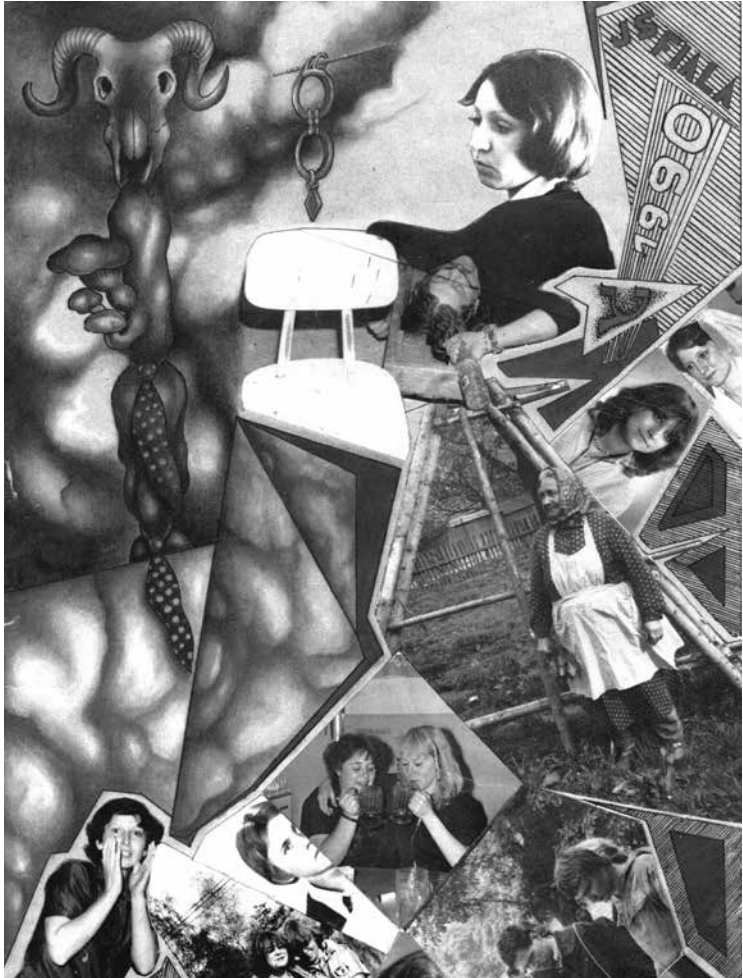
ať už bylo hovno číkoliv!!!

Znechucen a unaven z přemějšlení v čem vůbec žiju, usínám. Ne proto, abych si vodpočinul, ale proto, abych splnil plán - prospat půl života. Mám překrásnej sen. Všude rostou kytky. Válím se v kopretinách, motýli bizarních barev mi přistávají jako americký bombardéry na bříše. Veverky na smrkově zelenejch smrkách si hrajou na schovávanou a přitom vodstřelujou nevinný, vyplašený koloušky šíškama přímo na hlavu. Houby gigantickéjch rozměrů vokusujou věčně nenažraní slimáci a šneci. Tuhle-tu panenskou přírodu pozoruju přes dvakrát dva metry velkou síť, připomínající katr v koncentráku. Celý toto, z jemnejch vlákynek upletený, voko do něčeho, co dnes už existuje jen na starejch

filmovejch záznamech, pracně zhotovil pavouk s křížem na zádech, sametovým bříškem a hnusně chlupatejma nohama. Zrovna v tomto okamžiku požírá tato vobluda, která je schopna téma chlupatejma nohama upříst pavučinu nejroztomilejších tvarů, chudinku mouchu. Bezbranná muška zelenofialový barvy ještě před chvílí seděla vopodál na čerstvým kančím hovně, sytila si bříško kouřícím a pro ni určitě i příjemně vonícím výkalem. Je mi jí upřímně líto, ale když vidím špatně si pomlaskávajícího pavouka, tak mu vše vodpouštím - - měl pouze hlad, jako ho mají ty slizký potvory vokusující muchomůrky červený. Všude to voní čerstvým vzduchem a vůní různejch pyžem. Je mi tak příjemně, že i ve snu usínám..

... je ráno. V kvartýru v podnájmu za vosum pětěk to čpí a je tu strašný vlhko. Přes špinavý vokno koukám do ranní mlhy. Po velký zelený betonový ploše, která má po svým zatvrdlým povrchu lišejníkovéj povlak, kráčí bos mladý muž. Dotýká se vobnaženým chodidlem starýho, studenýho betonu. A vopačně starej studenej beton se dotýká jeho vobnaženejch chodidel. Všechno to dokola byla v minulosti ona ta panenská příroda. Dvacet kubků betonový směsí umí zlikvidovat nejeden park. Plešatá paní, snad matka mladýho muže, už zbytečně běduje. Vlasy jí nenarostou a nenarostou. Totiž, kde civilizace přejde, ani vlásek neroste. Mastnej flek abstraktních vobrazců změnil studánku v TEĎ. Ničíme se mezi sebou. To je snad dobře? Jediná zeleň, která bude v budoucnu pastvou pro naše voči, zůstane akorát:

armáda, policie, stokoruny!!!

pokračování příště...

knihu v těchto dnech vydáváme v limitované reedici.

Předobjednávky: drevencikada.cz

Hovory s Pavlem Herotem: Byl jsem rebel a bylo to na místě

Pokračování z minulého čísla. Spisovatel Michal Šanda vedl s Pavlem Herotem tento rozhovor v průběhu let 2009–2011 a navazoval na předchozí e-mailovou komunikaci z let 2007–2008, která vyšla roku 2008 pod názvem Kus mne v čítance u nakladatelství Psí víno.

Co střední škola?

Zkoušky na střední školu jsem neudělal, ani ty opravné, při kterých jsem měl zakončit na tabuli nakreslenou čáru, naivně znázorňující nekonečno. Dodnes jsem přesvědčen, že nekonečno nelze zakončit, pokud by tomu tak bylo, nejednalo by se o nekonečno. Po vyhazovu od zkoušek jsem byl dán k vyučení na prodavače smíšeného zboží, být jsem počítání příliš neovládal. Ale přesto jsem se, přes nespočet průserů, vyučil s celkovým průměrem 1,8.

Učil jsem se u Jednoty Moravské Budějovice. Tam jsem vykonával praxi v obchodě. Ob týden jsem jezdí do učení do Třebíče. V učení nás bylo pět kluků, třicet holek. Jeden byl synem policajta, druhý učitelky, další měl bratra katolickým knězem. Poslední se při prvním seznámení pochlubil, kolik má otec v knihovně sebraných spisů Le-nina a že bere prášky na hlavu. To neměl dělat. Stal se terčem naší škodolibosti. Snad jediný jsem pro něj měl pochopení. Jednak jsme spolu dělali v obchodě a potom jsme byli zkrivení stavem neútěš-ným, nevědoucí, kam utéci. Z beznaděje. Já snil o divadle a on, že bude vojákem. Ve škole o přestávce maloval tanky, vojenská letadla. Když nastal čas odvodů a jemu nic nepřicházelo, chodil na vojen-skou správu žadonit, aby ho vzali na vojnu. Se mnou sloužil kluk, který měl jednu nohu o hodně kratší a napadal. Nechali ho celé dva roky pouze uklízet pokoj. Spolužák sice měl šest dioptrií, psychické problémy, ale to bylo všechno. Byl na hlavu a toho se báli, to byl asi hlavní důvod. Bojoval s nimi hodně dlouho, než se smilovali a zařa-dili ho do nějaké půlroční pracovní čety.

Za celé tři roky jsem se nedostal za prodejní pult. Vyhýbal jsem se mu. Ostatně ani by mne za něj nepustili. Odvážel jsem krabice do sběrný a přivážel staré časopisy. Šatna byla celá zanesená starými Vlastami, 100+1, ročníky Kina, knihami. Odvoz do sběrný byl je-diným pozitivním smyslem mého učení prodavačem. Na základní škole jsem býval hodně nemocný, tady snad ještě více. Jednou jsem churavěl čtrnáct dnů, potom dalších a neposlal neschopenku. A byl jsem na koberečku. Jejími slovy na soudružském pohovoru. Moc rád na něj vzpomínám. Klidně bych si ho prožil znovu. Soudružka spí-lala mi, co kdybych už nepřišel do práce vůbec? „Pavle, to jste nám neměl dělat. Vždyť my musíme o vás vědět, co je s Vámi?“ No a co, tak jsem byl měsíc doma. Tam jsem poprvé v životě poznal hadí sliz. Rada revolučního odborového hnutí, ve zkratce ROH, se prý usnes-la, že nebudu vyhozený, ale dostanu písemně napomenutí a důtku. První důtká z nesčetného množství dalších.

„Mám texty s kytarovými akordy Karla Kryla!“ svěřil se mi jeden zná-mý. Přemluvil jsem ho, ať mi je půjčí na opsání. Další den mi přinesl sešit čtyřiceti písniček. „Za týden je chci mít zpátky!“ Hodil jsem se marod a opsal si je. Máma pečlivě nadepsala červeně akordy. Ještě jsem stihnul za týden je ilustrovat. Když jsem to řekl Karlovi Krylovi, v zákulisí „Koncertu pro všechny slušný lidi“ v prosinci 1989, odpo-věděl: „Přijed’ za mnou do Mnichova, rád bych je viděl.“ V tu chvíli mi projelo celým tělem. Jo, do Mnichova, mě tam tak pustí! Vzápětí jsem si uvědomil, že je svoboda pohybu a cestování. Než jsem se za ním vydal, zemřel.

Na konci třetího ročníku jsme dělali písemné zkoušky. Dva dny před tím, dnes kněz, tehdy na škole kotelník, věnoval spolužákovi otázky. Nadrtil jsem je všechny, ale pro jistotu jsem si vzal s sebou kabelu narvanou učebnicemi a sešity. Schoval jsem ji do kotelny. Co kdyby všechno bylo jinak? A bylo. Už z toho vyděšení jsem nebyl schopný si na něco vzpomenout. Za účelem močení i toho dalšího jsem požá-dal o uvolnění. Z třetího patra to hnal po schodech do kotelny. Ne-našel jsem vypínač, ale kabelu nakonec našel. Vytrhnul jsem, co jsem

potřeboval, a vyšel. Najednou proti mně profesorka ruštiny, kterou jsem jednou tak rozesmál, neznajíce jednoho slovíčka, že mi nedala ani známku. Najednou stála proti mně. Ihned jsem na ni spustil, že jsem byl na záchodě. „Vraťte se do třídy!“ odpověděla. To jsem ne-tušil, že jsem v obličejí celý černý od sazí, jak jsem hledal vypínač a zároveň si otíral pot. Vrátil jsem se a opisoval ze zásob. Přišel na kontrolu zástupce ředitele a ten mne poslal se umýt se slovy: „K zá-věrečným zkouškám a přijít takhle špinavý!“ Tam byli skvělí učitelé. Prodejna, to byla buzerace. Vedoucí, takový ten socialistický kapitalista, frajírek, děvkař, prospěchář, potažmo udavač.

A potom vojna?

Dva měsíce jsem prodával a potom nastoupil Základní vojenskou službu ve Vysočanech (Bor u Tachova). K vojenskému útvaru, kam posílali za trest důstojníky i vojíny. Půl roku jsem byl zařazený k dě-lostřeleckému protitankovému oddílu. Jako jeden z dvaceti netresta-ných, z dvou stovek vojínů stejného nástupního ročníku, zbytek voj-ny jsem roznášel noviny a před koncem zelené služby a za přísného dohledu Vojenské kontrarozvědky vedl Divadelní soubor ŠOK.

Máš z vojny nějaké pozoruhodné zážitky?

DvaJá se vojny bál. Ono nebylo divu, sto pět kilo živé váhy, k tomu ještě ty kecy o tom, jak mi dají zabrat a jak mě převychovají k pilné pracovitosti a vojna, že mi nahradí otce s řemenem v ruce, jenomže otec byl spíše dobrák, nic by se mnou také nezpravitl. Prastrýc mě jed-nou zřezal kůlem tak, že jsem měl na prdeli jelita jako ze zabíjačky, ale domácí, a ne ty jelítečka, mrzáčci, co se prodávají v uzeninách. Dal mi, a ještě potom jsem se mu postavil. Dodnes na to vzpomí-nají dva mí kamarádi, svědkové, dnes žijící v Třebíči. Byl jsem rebel a bylo to na místě. To mě bylo ponaučením i v době komunismu, že, když se postavím hlavou proti zdi, není úniku než se ji pokusit prorazit, ať jsou následky jakékoliv.

Když jsem byl u odvodu, argumentoval jsem, že bych rád ještě chtěl jít večerně studovat herectví, což jsem měl po dosažení věku slíbeno u pana profesora Dr. Ivana Vyskočila. Divadlo Nediवादlo. V Třebíči nějaký lampasák, zvíře hnusné, mi řekl: „Na vás si dáme pečlivě zá-ležet, netešte se na to, co vás čeká, nic dobrého to nebude. O to se osobně postarám!“ Vím, odkud o mně dostal informace. Po tomhle se neboj vojny. Dokonce jsem věřil, že se snad živej už nevrátím.

Už jsem se zmiňoval, že jsme měli takovou hodně amatérskou rádo-by rockovou skupinu, Proton se jmenovala, psal jsem tam texty. Tam bubnovala mánička, vlasy až pod pás. Oba jsme měli jít do zelena, za vojákka, ne za jelena. „Pavle, uvidíš, budeme spolu na vojně, a vedle sebe i ležet na posteli.“ Dostal nás tam ten samý člověk, věděl to. Já jsem nevěřil. „Představ si, kolik je takových útvarů po republice, to není možné, taková náhoda,“ odpověděl jsem. Společně jsme si šli pro povolávací rozkaz. Vedle sebe si sedli. A zjistili, že to máme oba do stejného místa. Vysočan. „To je skvělý, to je v Praze!“ zaradoval jsem se. „To nebude v Praze. Podívej, tady stojí – u Boru u Tachova, to je pěkně daleko.“ Tahal balíky na poště, tak věděl, kdeže onen Tachov existuje. K tomu jsem dodal: „Tachovský zámeček, vršku kulatýho.“ „To je Náchodský,“ odpověděl. Náchod jsem věděl, že existuje, Tachov vůbec.

Nakonec jsme vedle sebe spali, aniž bychom si vybrali, kdo, kde a s kým bude ležet. Cedule s našimi jmény na postelích byly vedle sebe. Když se „staří“ vraceli opilí, a to znamenalo noční mlácení, kle-pali jsme se strachem, drželi za ruce a uklidňovali, že to bude dobré a že přežijeme.

Ale zpátky do civilu. Neustále jsem myslel na slova toho lampasáka, jakýže to dostanu záhul. Šel jsem na jaro, nikoliv na podzim, jak se také chodívalo. V martínkovské sokolovně byla oslava MDŽ a měl jsem domluvené, že tam udělám s jedním kamarádem scénku. Dělal jsem Holcmana, s tím řízkem, jak si na něj sedne. Uměl jsem ho na-podobit, tak jako Sobotu, kterého jsem hrál ve vetchém nacistickém maskovacím baloňáku, co tu nechali Němci, když, u nás na statku museli být ubytováni před koncem války. Dodnes si na to mé hra-ní lidé pamatují a občas mi to připomenou. Jedna žena tam údajně spadla ze židle, jak se smála. To bylo přesně patnáct dnů před mým odchodem. Kdybych tak tušil, že se mi na vojně divadelní prkna stanou osudným a udělají vojnu pro mne doposud nejhezčím ob-dobím mého života, neožral bych se na rozlučkovém vesnickém ve-čírku, jako ta ubohá lidská zrůda a neusnul na trávníku před domem a nemusela by ráno, nepamatují si která to dotýčná, krmička krav u nás bouchat na vrata, aby si mě vyzvedli a uložili do postele.

Bylo brzy ráno, když jsme přijeli na vlakové nádraží do Boru u Ta-chova. Někteří přiopilí, rozespalí. Já jsem se na zemi před plzeňským nádražím vyspal na zemi krátce, ale dobře. Měl jsem i dobrou nála-du. Cožpak se dalo takový kus cesty vrátit zpátky? Či rozplakat se nad vědomím, že mne odsoudili k dvěma rokům vojenské služby natvrdo a nebylo možného úniku? Spíše naopak! Už dávno se roz-hodlo, že ten musí, i kdyby neměl třeba nohy. Spíše jsem někde měl pocit, ty poslední dny před cestou, že se už živý nevrátím. Ještě k tomu panic a někdo, kdo si ještě neužil života, jak by měl. Ani jsem s žádnou holkou nechodil, když pominu šlapky. Vlastně dodnes neznám povinnost častějšího setkávání se s osobou druhého pohlaví. A být oboustranně zamilovaný. Na vojně po mně šla jedna svazačka, ale to bylo proti mému přesvědčení. Jinak ona na to šla pří-liš rychle a já v té době byl poeta, že mu nebylo široko daleko rovno. Zcela jistě bych z toho duševně onemocněl!

Nádraží bylo malé a tam stovka vojáků v uniformách. Přistavené au-tobusy. Kdo vylezl z vlaku okamžitě byl jimi zadržený a odvezený zhruba osm kilometrů do lesa před bránu kasáren v čistě malé lam-pasácké vesnici Vysočany. Ty obsahovaly několik bytovek a jeden domek, kde bydlela rodina cikánů, co jim jednou přefíknul jeden voják, ještě pod zákonem, dcerku. Byla hezká, vyzývavá. Nebylo divu. Dostal kriminál, prolátlo se to na ně, a to se zřejmě měli rádi. Jinak to byla hodná rodina.

Před branami kasáren byla návštěvní místnost a tam nás postupně odbavovali. Za podlouhlým stolem seděli vojáci, vesměs absíci, tak

se říkalo vysokoškolákům, co byli na vojně rok a měli vojenskou hodnost, byli velitelé čet. Tam nám sdělili, kam jsme zařazení, dali papíry k potvrzení ohledně následných formálních procedur. Po-sledním v řadě byl absolvent, napohled příjemný kluk, který se mě zeptal: „Jaké máte zkušenosti s kulturou? Myslím tím, hrajete na ně-jaký hudební nástroj, nebo divadlo, píšete na psacím stroji?“ Od-pověděl jsem mu, že jsem si zahrál divadlo, na stroji také píši, rád. Tehdy jsem netušil, že jsem si rozhodl o svém osudu. Jedním, možná doposud, nejkrásnějším osudu. Napočítali nás dvacet, dali do zástu-pu a otevřeli bránu. Prošli jsme jí. Uslyšel jsem vrzání, jak se zavírala. V tom okamžiku jsem si uvědomil, že není žádné možnosti vrátit se před ni. Něco ve mně řeklo: Ber to tak, jak to je. Ať se děje, co se děje. V tu chvíli opadnul všechen strach, obavy. Dokonce, jako by mi to všechno přišlo k smíchu.

Vedli nás po různých instancích. Kasárna byla do obdélníku. Upro-střed bylo hřiště o průměru jednoho kilometru. Před ním velký vy-betonovaný prostor pro nástupy a ranní rozcvičky. A ještě před ním tribuna. Okolo toho všeho byly tříposchodové budovy, říkalo se jím prapory, podle čísel. Jak nás vedli, tak z okna na nás řvali, jako divá zvěř, staří vojáci. Jako na myslí pominutí. „Nepřežijete ani týden. Za-bijeme vás!“ Nadávali. S tím zabitím měli pravdu. Pár z mého roční-ku nepřežilo… Když uviděli mne: Vidíš to prase vyžraný. Hovado, chcípneš. Podřežeme tě! S uniformou na mě měli problém. Dokonce uvažovali, že budu muset první dny chodit jenom v teplácích, než ji na mne ušijí. Nakonec se našla. Jeden z nás skončil na teplácích, měl smůlu, šel po mně. Abnormální velikost našli pouze jednu a tu dali mně. Také do sprch nás zahrnali, s tekoucí studenou vodou. Jinde nám nandali plný pytel všeho možného. Od holení až po vojenskou lopatku, prostěradla, šití. Nakonec jsme museli na zdravotní formál-ní kontrolu s pověstnou injekcí, se kterou jsme byli oprávněni napít se třeba vody z kaluže. Mohu potvrdit: pil jsem z ní a nic se mi nepří-hodilo. Jindy se „mazák“ pro mladší (to byli vojáci, kteří přišli o rok dříve na vojnu a nás převychovávali s tajným dovolením vojáků z po-volání, tedy lampasáků) oholil do mého jídelního kastrolu a do toho mi nalili polévku. Tu jsem musel sníst. Nejnechutnější polévka mého života. Plavaly v ní vousy a mýdlo po holení. Také se mi nic nestalo. Jindy jsem v jídle viděl pohybuující se bílé červíky. Hladový jsem je snědl i s masem a kolínky. Žádný problém. Zlatá injekce z příjmu na ošetřovně, kde šéfoval pouze jeden vojenský lékař. Potom měl nějakého zástupce s kurzem, tehdy to byl absa, herec Čtvrtníček. A okolo něj kluci, co toho měli pramálo společného se zdravotnic-tvím. Později jsem tam poznal kluka, co ho vyhodili z nějaké školy, že podepsal Chartu77.

pokračování přístě

rozhovor vedl Michal Šanda, úprava Honza Bartoň, foto archiv Pavla Herota

Guláš – reedice 2023

Po mnohém rokování při pivech, po dlouhých meditacích nad pivy, po dlouhých sexuálních orgiích po pivech. Inu, vydavatelský sklep Ears&Wind Records se dohl s Viktorem Haitem na přece jen reedici původního Guláše. Kniha vychází přesázená v původním formátu, s Předkrmem ke Guláši a letos! Tak, aby vážený čtenář získal originální artefakt pod Vánoční modřín. Předobjednávky můžete učinit prostřednictvím www.drevenacikada.cz, nebo napsat přímo autorovi. Limitovaný dotisk bude opatřen původním krysím štemplem Ratus-Ratus a vlastnoručním autorovým podpisem. Není nač čekat.

HOMÉR'S MEMORIAL, 12. ROČNÍK

Klub Unleaded Coffee, Hybešova 46, Brno
pátek 12. ledna 2024

Země imaginárních krajín (hypnotický film Marka Lutky, 90 min.)

Luboš Vlach (křest revue DNO)

Marek Sobola (křest knihy Ďas)

Stylus (křest knihy Katostylův šleh)

Libor Poznámka Pospíšil (křest knihy Aspoň jsem to zkusil)

Karel Vepřek

Nachmelení starci

Old Minka Band

Putrescin

VALNÁ HROMADA

Klub Sibiř, Dukelská 50, Brno–Husovice
pátek 26. ledna 2024

Sbor hudby

Ještě jsme se nedohodli

Slepé střevo

FESTIVAL SPODNÍCH PROUDŮ

Klub Unleaded Coffee, Hybešova 46, Brno
pátek 22. března 2024

Permon Balet Superstar

Postižená oblast

Ať se snaží ona

a další...

PONAVAFEST

Park Lužánky, Lužánecká 3, Brno
24.–26. května 2024

Noiseflow

Kabaret doktora Caligariho

The Primitives Group of Prague

Hluchý Dovrat

Noví kumpáni

Jana Věbrová

Ty syčáci

Načeva

Sajmon & Garfunkers

Marie Puttnerova s kapelou

Tongu

Tikkun (FR)

Fabio Delvo quartet (IT)

Maca Conu (NOR)

a další...

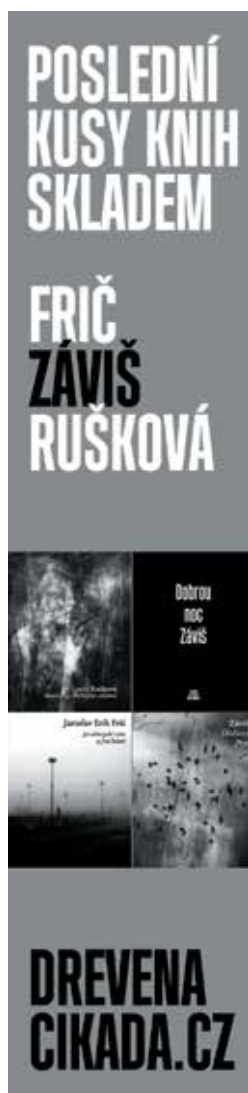
KRÁKOR

Ruiny Hitlerovy dálnice, Areál Nad Šelší, Ostopovice
14.–16. června 2024

program bude zveřejněn v prostoru i v čase (zabijeme vege prase)

podrobný program a eventuelní zločiny:

www.spodniproudy.cz

Oheň na střeše:

Američtí vědci zjistili, že ženy díky schopnosti multitaskingu (dělání několika věcí zároveň) padají ze schodů mnohem častěji než muži. Vyzkoumali také, že tomu přispívá i to, že ženy často něco nosí v ruce, konverzuji s někým a nosí nepraktickou obuv. Mimochodem zjistili, že nejvíce padají děti do 3 let, druhou příčku obsadili lidé nad 85 let a dále lidé kolem 20 let. ●●● **Alkoholici padají leda z asteroidů.** ●●● Úřednice na Slovensku přijala jako úplatek rajčata, papriky a ředkvičky. Dostala pět let natvrdo. ●●● **Alkoholici nejezdí na Slovensko.** ●●● Arcibiskupství v Kolíně nad Rýnem musí vysvětlovat, proč se jeho pracovníci dobývali ve více než tisícovce případů ze služebních počítačů na pornografické stránky, přičemž v některých případech mělo jít o vysoce postavené činitele arcidieceze. Katolická církev přitom považuje pornografii za těžký hřích. Papež František se nedávno nechal slyšet, že skrz pornografii „vstupuje do člověka ďábel“. ●●● **Alkoholik si vystačí s lahví.** ●●● Komunistická europoslankyně Kateřina Konečná předložila legislativu k ochráně spotřebitele při žádosti o úvěr: „Reklamy úvěrových společností nyní budou muset nést varování podobné tomu na krabičkách cigaret. Prostě aby si lidé, kteří si úvěr berou, jasné uvědomili, že to jsou peníze, které musí splatit.“ ●●● **Alkoholik nemusí platit než za chlast.** ●●● V brněnských Husovicích sundával muž kolemjdoucím psům náhubky a vodítka. Strážníkům řekl, že je všude zdejší, letošního roku se reinkaroval a je synem Božím. Také strážníkům vysvětlil, že psi mají vlastní rozum a vznikli z velké matky, která je všudypřítomná. ●●● **I alkoholik má matku.** ●●● Australský otec psychicky nezvládl pohled na manželčin císařský řez a zažaloval porodnici o 15 miliard. V žalobě tvrdí, že mu personál na sále „umožnil vidět krev a vnitřní orgány“ jeho ženy, což vedlo k jeho psychickému zhroucení, což následně zapříčinilo rozpad manželství. ●●● **Alkoholik se zamyslí, kolik je za 15 miliard piv?!** ●●● Z výzkumu chování medúz vyplývá, že k učení není potřeba mozek. Chování lze měnit na základě předchozích zkušeností i bez něj. Učení by tak mohlo být součástí základního fungování nervových buněk. ●●● **Jsou medúzy alkoholici?** ●●● Brno má jako první v republice aplikační vůz, kde si lidé mohou dát svou dávku z čistých buchen. ●●● **Brno je město uprostřed Adamova plný alkoholiků.** ●●● Na začátku října napadli teroristé z palestinského hnutí Hamás a následně i libanonského hnutí Hizballáh Izrael. Mimo jiné zabili přes 250 návštěvníků hudebního festivalu poblíž Pásmu Gazy. ●●● **Alkoholici napadají jen náhodné spolupíče a píče,** a když si ma incident vzpomenu, lituji incidentu. ●●● Zemřela básnířka, Nobelistka a nositelka Pulitzerovy ceny literatury Louise Glücková. Bylo jí 80 let. ●●● **Chlastala Glücková? Chlastá rock'n'rollová hvězda z Jihlavy Džejn Floriejn?**

Φ&Γ

Předplatné:

Uši a Vitr vychází k výjimečným akcím 5× do roka:

01. Homér's Memorial – leden,
02. Festival spodních proudů – březen,
03. Krákor – červen,
04. Napříč – srpen,
05. Potulný Dělník – říjen.

Roční předplatné je 200 Kč (pět čísel).

Předplatitel automaticky dostává rozšířená čísla.

Cena normálního čísla je 40 Kč

Cena rozšířeného čísla (CD, nebo kniha) obvykle 100 Kč.

Kontakt (Fido-ten pes): igor.latal@hotmail.cz,

Archiv: spodniproudy.cz

Tiráž: Uši a Vitr – noviny potulné akademie • založil J. E. Frič v roce 1996 • od r. 2012 vycházejí jako samizdat s pomocí Boží a přátel • redakce: Fido, Honza Bartoň, Milan Haußmann • přispěvatelé: Míky Marusjak, Vojtěch Landa, Ivosh Krejzek, Luboš Vlach, Šimon – básník ulice, Václav Roháč, Michal Šanda, Květuzor Škvírkó, Viktor Hait, Milan Erben, Tomáš Lotocki • Foto Zdeněk Vykydal a René Žárovka • volitelně příloha